

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
HOTĂRÎRE nr. _____
din _____

Chișinău

pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural

În temeiul art. 13 lit. c) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 67-71, art. 93) și art. II, alin. (2) din Legea nr. 222/2021 pentru modificarea Legii nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 325-333, art. 506),

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.201-213, art.537), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

a) pe tot cuprinsul textului, textul ” Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli” se substituie cu textul ”Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural”;

b) la punctul 2) din hotărîre subpunctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) distribuie/redistribuie a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural pentru măsurile/submăsurile de sprijin și pe categorii de producători agricoli, în funcție de cererile producătorilor agricoli și în conformitate cu prioritățile și necesitățile economiei naționale, inclusiv în vederea stingerii datoriilor pentru cererile de solicitare a subvențiilor, confirmate prin hotărîri sau decizii judecătorești definitive”;

c) în anexa nr. 1 la hotărîre:

1) capitolul I:

la subpunctul 1) după textul ”producător agricol,” se introduce textul ”producător agricol micro,”;

subpunctul 3):

litera d) va avea următorul cuprins:

”d) *companie de consultanță* – persoană juridică care prestează servicii de consultanță și formare a producătorilor agricoli, inclusiv ONG-uri care reprezintă asociațiile profesionale ale fermierilor,”;

la litera e) textul ”, referitoare la volumul și cantitatea lucrărilor/bunurilor supuse subvenționării, suprafețelor plantațiilor înființate” se exclude;

2) la punctul 1, textul ”stabilește măsurile de sprijin” se substituie cu textul ”stabilește măsurile/submăsurile de sprijin,”;

3) la punctul 6, după cuvintele ”producătorilor agricoli” se completează cu textul ”instituțiilor de învățământ și cercetare-inovare din domeniul agricol și asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații”;

4) punctul 7:

partea introductivă va avea următorul cuprins:

”Sînt pasibili de subvenționare producătorii agricoli, grupurile de producători, instituțiile de învățământ și cercetare-inovare din domeniul agricol, asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații care au efectuat investiția ce corespunde domeniilor de acțiune aferente fiecărei măsuri/submăsurii de sprijin financiar și care.”

subpunctul 5) va avea următorul cuprins:

„5) dovedesc, prin acte confirmative, realizarea investiției de către solicitant (facturi, ordine de plată privind achitarea integrală a obiectului investițional, acte de dare în exploatare sau punere în funcțiune);”;

la subpunctul 7), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) pentru terenurile agricole destinate înființării plantațiilor de arbuști fructiferi și căpșun, inclusiv pentru construcția/reconstrucția serelor, solarilor, tunelurilor, precum și alte bunuri, inclusiv agricole, altele decît terenurile agricole, în sensul Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, termenul de arendă/comodat nu este mai mic de 5 ani, înregistrat în modul stabilit, calculat începînd cu anul precedent celui de subvenționare;”;

5) punctul 8 și 9 vor avea următorul cuprins:

”8. Mărimea sprijinului financiar acordat unui beneficiar în cadrul unui an de subvenționare, cumulativ pe toate măsurile/submăsurile de sprijin, nu poate depăși suma de 5,0 mil. lei per beneficiar, cu excepția producătorilor de lapte de vacă, pentru care plafonul maxim constituie 7,0 mil. lei, iar pentru grupurile de producători și cooperativele de întreprinzător valoarea sprijinului financiar se majorează cu 50% din valoarea subvenției autorizate.

9. În vederea încurajării și stimulării activităților agricole prioritare, subvențiile acordate în condiții generale, din valoarea investiției eligibile, se majorează la cererea producătorului agricol și se calculează din valoarea subvenției autorizate, după cum urmează:

1) 20% – tinerilor fermieri, femeilor fermiere și migranților reveniți, pentru submăsurile de sprijin 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6;

2) 20% – producătorilor agricoli angajați în cultivarea culturilor ecologice sau creșterea șeptelului animalelor ecologice, la accesarea subvențiilor în cadrul submăsurilor 1.1, 1.2 (din valoarea subvenției autorizate), 1.4 și 1.5, cu prezentarea copiei de pe certificatul de conformitate/autorizația de confirmare a conversiei emis producătorului de organismul de inspecție și certificare, în care se menționează: cultura, suprafața și anul de conversie;

3) 10% – producătorilor agricoli care au achiziționat bunuri eligibile pentru subvenționare, de producție autohtonă, la accesarea subvențiilor în cadrul submăsurilor 1.3, 1.5, 2.2, și 2.4;

4) 50% – grupurilor de producători și cooperativelor de întreprinzător care efectuează investiții în sectorul agroalimentar conform submăsurilor de sprijin 1.6.2, 1.6.3 și 1.6.4;

5) 10% – pentru producătorii agricoli care efectuează investiții în sectorul zootehnic, cu excepția investițiilor pentru exploatațiile specializate în producerea laptelui;

6) 20% – pentru producătorii agricoli care desfășoară activitate de producere a laptelui de vaci, oi și capre, în cadrul submasurilor 1.4, 1.5 și măsura 4. Direcția de producție se determină în baza rasei animalelor exploatate, fiind eligibile exploatațiile în care cel puțin 75% din efectivul de animale este din rase specializate pentru producția de lapte sau mixte.

În cazul în care solicitantul subvenției cade sub incidența mai multor înlesniri enumerate la prezentul punct, acesta, pe parcursul unui an de subvenționare, va beneficia doar de una, la alegere.”;

6) punctul 11, se completează cu subpunctul 3¹) cu următorul cuprins:

”3¹) prin derogare de la aliniatul 3, se permite producătorului agricol, transmiterea în folosință a obiectului investiției *Asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații*, pe perioada care producătorul agricol este membru al acesteia pentru a fi utilizat conform destinației;

7) punctul 11¹, subpunctul 5) va avea următorul cuprins:

”5) 1 an – calculat din ziua autorizării spre plată a subvenției, pentru investițiile realizate conform punctului 45, subpunctele 6) și 7)”;

8) punctul 13:

la subpunctul 5), după cuvintele ”formarea profesională a administratorului” se completează cu cuvintele ”sau a unui angajat, cu funcție de conducere pentru categorii de producători mijlocii și mari”;

subpunctul 9) va avea următorul cuprins:

”9) document primar privind contabilizarea mijlocului fix, pentru utilaje, echipamente și alte bunuri eligibile care necesită a fi instalate la submăsurile 1.1, 1.2 - pentru echipamentul antigrindină/antiploaie, 1.4, 1.6, 2.2 și măsura 4.;

9) la punctul 14, subpunctul 4), cifrele ”15” se substituie cu cifrele ”30”;

10) secțiunea a 2-a:

în denumirea secțiunii cuvintele ”Măsurile de sprijin” se substituie cu textul ”Măsuri/submăsuri de sprijin”;

Submăsura 1.1. va avea următorul cuprins:

”1.1. **Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor, a fructelor, a plantelor aromatice, condimentare și medicinale pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri)**”;

11) la punctul 17, aliniatul doi va avea următorul cuprins:

”Sprijinul poate fi acordat pentru suprafețele pe teren protejat sub minimul eligibil de 0,1 ha, dar nu mai puțin de 0,03 ha, dacă producătorul agricol solicitant,

dispunând de construcții pe teren protejat, anexează la acestea altele, formând o construcție cu suprafața cumulativă de cel puțin 0,1 ha.”;

12) la punctul 21, textul „1,5” se substituie cu textul „2,0”;

13) punctul 24:

subpunctul 1):

primul alineat va avea următorul cuprins:

”1) înființarea, începând cu toamna anului de subvenționare, conform proiectului de înființare, a actelor de înființare a plantațiilor multianuale cu material săditor provenit din pepiniere autorizate (sau import), cu soiuri admise conform art. 25, alin. (1), pct. 1), lit. c) și c¹) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, după cum urmează:”;

litera d) se completează cu textul ”, condimentare și medicinale”;

14) la punctul 26, după textul ”pentru înființarea plantațiilor multianuale,” se completează cu cuvintele ”cu excepția plantațiilor viticole cu soiuri pentru vin”;

15) punctul 27:

subpunctul 1):

la litera a), textul ”liniutele unu și doi” se substituie cu textul ”primei liniute”;

prima liniuță cu textul ”- de la 833 pînă la 1 250 de bucăți – 3 mii lei/ha” – se exclude;

la litera b), textul ”pentru livezile de cireș și prun altoit pe portaltoi vegetativ și dotate cu sisteme de irigare, cu densitatea pomilor la hectar” se substituie cu textul ”pentru livezile de cireș, prun, cais, piersic și nectarină, inclusiv platforme, altoite pe portaltoi vegetativ și dotate cu sisteme de irigare, cu densitatea pomilor la hectar”;

subpunctul 2) litera d), textul „35 mii lei/ha” se substituie cu textul ”60 mii lei/ha”, iar textul „40 mii lei/ha” se substituie cu textul ”65 mii lei/ha”;

subpunctul 4):

litera a), textul ”Pergolă/Tendoni” se substituie cu textul ”Tendoni/Trentina” și alte subtipururi de Pergolă”;

litera b) textul „40 mii lei/ha” se substituie cu textul „60 mii lei/ha” iar textul „50 mii lei/ha” se substituie cu textul „75 mii lei/ha”;

litera c), textul „30 mii lei/ha” se substituie cu textul „45 mii lei/ha”, iar textul „35 mii lei/ha” se substituie cu textul „50 mii lei/ha”;

la subpunctul 6), cifrele ”100” se substituie cu cifrele ”150”;

subpunctul 7):

la primul alineat, cifrele ”40” se substituie cu cifrele ”50”

litera a) va avea următorul cuprins:

”a) plasei antiploaie, procurate separat, dar nu mai mult de 200 mii lei/ha”;

la litera b) cifrele ”200” se substituie cu cifrele ”350”;

se completează cu subpunctele 10), 11) și 12) cu următorul cuprins:

”10) pentru echipament antiîngheț bazat pe gaz, achiziționat în perioada a doi ani de subvenționare și dat în exploatare începând cu data de 1 noiembrie a anului în curs de subvenționare - 50% din valoarea acestuia, dar nu mai mult de 250 mii lei/per unitate;

11) pentru echipament antiinsecte nou, achiziționat în perioada a doi ani precedenți celui de subvenționare, inclusiv în rate, și dat în exploatare începând cu data de 1 noiembrie a anului precedent. Subvenția se va calcula după achitarea integrală a ultimei rate și trecerea în proprietate a echipamentului, în mărime de 50% din valoare, dar nu mai mult de 200 mii lei/ha;

12) pentru bandă reflectoare (husă de sol/țesătură reflectorizantă) -50% din valoarea investiției eligibile, dar nu mai mult de 300 mii lei/ha.”;

16) punctul 33 va avea următorul cuprins:

” 33. Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație în proporție de:

a) 25% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, cu excepția combinelor autopropulsate pentru recoltarea strugurilor și tomatelor, pentru care suma maximală constituie 750 mii lei per beneficiar;

b) 35% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, care corespunde categoriei de producător agricol micro sau mic, fiind înregistrat cu cel puțin un an precedent celui de subvenționare;

c) 50% din costul mașinilor și echipamentului tehnic împotriva înghețului, dar nu mai mult de 300,0 mii lei per beneficiar;

d) 50% din costul dronelor utilizate în protecția culturilor agricole, dar nu mai mult de 200 mii lei per beneficiar.”;

17) la punctul 37, cifra ”5” se substituie cu cifra ”2”;

18) la punctul 40, subpunctul 1) va avea următorul cuprins:

”1) pentru fermele zootehnice de bovine, ovine și caprine, porcine, păsări, iepuri, pești și animale de blană, destinate creșterii și întreținerii animalelor – 50% din costul utilajului tehnologic, materialelor de construcție, conform devizelor de cheltuieli, inclusiv conform proiectului tehnic elaborat de companii licențiate în acest domeniu, dar nu mai mult de 7 mil. lei per beneficiar pentru fermele zootehnice de bovine pentru producția de lapte și 5,0 mil. lei per beneficiar pentru fermele zootehnice de ovine și caprine, porcine, păsări, iepuri, pești și animale de blană.”;

19) la punctul 43:

subpunctul 2) va avea următorul cuprins:

”2) actul de recepție, însoțit de acordul de mediu sau de avizul expertizei ecologice de stat (pentru cazurile prevăzute de Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică), proiectul tehnic și devizul de cheltuieli în cazul construcțiilor și extinderii construcțiilor noi. În cazul reconstrucției fermelor zootehnice, acordul de mediu sau avizul expertizei ecologice de stat nu necesită a fi prezentate.”;

subpunctul 4) se completează cu textul ”, iar în cazul fermelor apicole se prezintă pașaportul prisăcii”;

20) la punctul 44, cuvintele ”de la ferme de prăsilă” se substituie cu textul ”și a materialului seminal, din rasele”;

21) punctul 45, se completează cu subpunctul 9) cu următorul cuprins:

”9) 50% pentru materialul seminal de taur, berbec, țap și vier, dar nu mai mult de 500 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare”;

22) la punctul 47, cuvintele ”anuală a” se exclud;

23) punctul 48:

la subpunctul 1), textul ”, vizate de medicul veterinar și șeful subdiviziunii teritoriale ale Agenției” se exclude;

la subpunctul 3), după cuvintele ”de albine” se completează cu cuvintele ”și materialului seminal”;

subpunctul 4), se completează cu textul ”, cu excepția materialului seminal”;

subpunctul 6), se completează cu textul ”, sau copia de pe certificatul de rasă al reproducătorului de la care a fost obținut materialul seminal”;

24) la punctul 49 subpunctul 8), se completează cu cuvintele ”și material seminal”;

25) la punctul 53, aliniatul trei va avea următorul cuprins:

”Pentru grupurile de producători, cooperativele de întreprinzător și producătorii agricoli din sectorul zootehnic plafonul constituie 300 mii lei.”;

26) punctul 54 va avea următorul cuprins:

”Creditele overdraft nu sînt eligibile în cadrul prezentei submăsuri, indiferent de sursa lor. Pentru creditele cu porțiune de grant, valoarea subvenției se calculează din valoarea dobînzii achitate a creditului de bază, fără porțiune de grant.”;

27) la punctul 57 subpunctul 2), se completează cu textul ”plantelor aromatice, condimentare și medicinale”;

28) punctul 60 se completează cu subpunctul 3) cu următorul cuprins:

”3) Pentru grupurile de producători și cooperativele de întreprinzător, drept confirmare va servi baza de producție, inclusiv de terenuri/animale deținute în total de membrii acestora.”;

29) punctul 61 va avea următorul cuprins:

”61. Valoarea subvenției se reduce cu 50% din valoarea de bază a acesteia dacă solicitantul nu face dovada deținerii bazei materiale de producție în cuantumul stabilit la punctul 60.”;

30) se completează cu punctul 61¹ cu următorul cuprins:

” 61¹. Dovada deținerii bazei materiale de producție, în cuantumul stabilit de punctul 60, subpunctul 2), litera a) și b), se face după caz prin :

1) actul privind înființarea plantațiilor multianuale;

2) actul ce atestă deținerea legală de către solicitant a terenurilor pe care cultivă materia primă;

3) formularul de raportare 29-agr al solicitantului de subvenții sau, după caz, contractul de societate civilă, însoțit de formularul de raportare 29-agr al părții contractante care contribuie cu materie primă.”;

31) punctul 62 va avea următorul cuprins:

”62. Dovada deținerii bazei materiale de producție, în cuantumul stabilit de punctul 60, subpunctul 2), litera c), se face prin:

1) certificatul sanitar-veterinar (formularul 2, eliberat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor);

2) factură fiscală sau avizul de însoțire a mărfii (formular tipizat, anexa nr.1 la Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 65 din 18 aprilie 2019).”;

32) la punctul 62¹ și punctul 63, textul „ISO 22000, HACCP, GlobalGAP” se substituie cu textul „ISO 22000 /HACCP /GlobalGAP”;

33) la submăsura 1.6., domeniul 1.6.2. va avea următorul cuprins: ”Procesarea, uscarea și congelarea fructelor, strugurilor, legumelor (inclusiv ciupercilor) cartofilor inclusiv procesarea, uscarea și ambalarea plantelor aromatice, condimentare și medicinale”;

34) la punctul 65, textul ”40%” se substituie cu textul ”50%”, iar după cuvintele „și a cartofilor” se completează cu textul „inclusiv procesarea, uscarea și ambalarea plantelor aromatice, condimentare și medicinale”;

35) punctul 66 va avea următorul cuprins:

„66. Mărimea subvenției se calculează sub formă de compensație în valoare de 40% din valoarea echipamentelor și utilajelor instalate la întreprinderile agricole, amplasate în localitățile rurale, pentru depozitarea și păstrarea cerealelor, oleaginoaselor, inclusiv culturi aromatice, medicinale și eterooleaginoase, florii-soarelui și a soiei, dar nu mai mult de 1,5 mil. lei per beneficiar, iar pentru prelucrarea primară/finită, uscarea, condiționarea și ambalarea cerealelor, oleaginoaselor, inclusiv culturi aromatice, medicinale și eterooleaginoase, florii-soarelui și a soiei, 50% din valoarea echipamentelor și utilajelor, dar nu mai mult de 2 mil lei per beneficiar.”;

36) la punctul 76, primul alineat, după textul ”produselor agricole și agroalimentare autohtone,” se completează cu textul ”sprijinul financiar se acordă pentru cheltuielile suportate”;

37) la punctul 78, subpunctul 2) textul ”facturile de expediție,” se exclude;

38) la punctul 84 subpunctul 5), după cuvintele ”sistemului de tratare” se completează cu textul ”prin diferite metode, inclusiv prin osmoză inversă a”;

39) la punctul 85, a doua propoziție, cuvintele ”Producătorul agricol” se substituie cu cuvântul ”Solicitantul”;

40) la punctul 86, cuvintele ”producătorii agricoli vor avea dreptul” se substituie cu cuvintele ”solicitanții vor avea dreptul”;

41) punctul 103:

la subpunctul 1):

la litera d) cifrele ”3000” și ” 3500” se substituie cu cifrele ”7000” și ”8000”;

la litera e) cifrele ”300” se substituie cu cifrele ”500”;

se completează cu subpunctul 3) cu următorul cuprins:

”3) pentru menținerea și intensificarea fertilității solului– 2500 lei pentru 1 ha de teren. Sprijinul se acordă pentru fermierii care seamănă culturi azot-fixatoare, intercalate sau succesive, precum: soia, mazăre, năut, linte, lucernă, facelia, mazărice, bob, sparceță, trifoi, ghizdei, sulfină, lupin, seradela, raigras, muștar, hrișcă.”;

42) punctul 104 se completează cu subpunctul 7) cu următorul cuprins:

”7) declarația organismului de inspecție și certificare privind confirmarea suprafeței cultivate cu culturi azot-fixatoare, intercalate sau succesive, aprobată prin ordinul organului central de specialitate.”;

43) se completează cu submăsură 2.6. cu următorul cuprins:

„2.6. Stimularea investițiilor în implementarea practicilor de eficiență energetică.

104¹. Domeniul de acțiune: Mărimea sprijinului se acordă în scopul implementării practicilor de eficiență energetică prin diminuarea impactului administrării fertilizanților în sol, menținerii structurii și sporirii fertilității solului, precum și pentru reducerea fluxului de CO₂ din sol și se calculează sub formă de compensație în proporție de 50 %, dar nu mai mult de 2000 lei din valoarea semințelor autohtone de leguminoase pentru boabe, pentru culturile de mazăre, fasole, năut, linte și soia, conform normelor de însămânțare recomandabile per ha, aprobate prin ordinul organului central de specialitate.

104². Documentele solicitate suplimentar pentru obținerea sprijinului:

1) copia certificatului de calitate a semințelor;

2) copia facturilor, ordinelor de plată, documentelor ce demonstrează procurarea semințelor.”;

44) punctul 106:

subpunctul 1):

la litera a), cifrele ”500” se substituie cu cifrele ”750”;

la litera b) cifrele ”300” se substituie cu cifrele ”450”;

subpunctul 3):

la litera a), cifrele ”500,0” se substituie cu cifrele ”750”;

la litera b), cifrele ”300,0” se substituie cu cifrele ”500”;

subpunctul 4) va avea următorul cuprins:

„4) 50% din costul investiției eligibile pentru subvenționare, dar nu mai mult de 1,5 mil lei per beneficiar pentru utilajul, echipamentul și instalațiile de producere a energiei regenerabile;

la subpunctul 5), textul ”1.0” se substituie cu textul ”1.5”;

la subpunctul 6), cifrele ”30” se substituie cu cifrele ”60”;

45) la punctul 109, partea introductivă va avea următorul cuprins:

”*Domeniul de acțiune:* Mijloacele financiare pentru furnizarea serviciilor de consultanță se alocă producătorilor agricoli care au beneficiat de servicii de consultanță pentru.”;

46) la punctul 110, textul ”, în baza Listelor producătorilor agricoli prezentate de către companiile de consultanță” se exclude;

47) la punctul 112, cuvintele ”companiilor de consultanță și asociațiilor de profil” se substituie cu cuvintele ”producătorilor agricoli”;

48) punctul 113:

subpunctele 2) și 3) vor avea următorul cuprins:

„2) copia facturii fiscale în care este indicată valoarea totală a serviciilor prestate;

3) copia ordinului de plată prin care se confirmă achitarea integrală a serviciilor prestate.”;

subpunctele 4), 5), 7) și 8) se abrogă;

49) punctul 114 se abrogă;

50) la punctul 117, cuvântul ”măsurile” se substituie cu textul ”măsurile/submăsurile de sprijin”;

51) punctul 120 va avea următorul cuprins:

”Dacă în urma verificării dosarului de subvenționare sau a investiției, reprezentantul oficiului teritorial al Agenției constată abateri de la prevederile Regulamentului care fac imposibilă examinarea în continuare a cererii de acordare a sprijinului financiar, acesta emite o notificare privind înlăturarea neajunsurilor constatate, pe care o înregistrează în Registrul de evidență al notificărilor.”;

52) la punctul 121, după cuvântul ”termenele” se completează cu cuvântul ”rezonabile”, iar textul ”Solicitantul de subvenție este obligat, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data primirii notificării, să se conformeze cerințelor înaintate.” se substituie cu textul ”Examinarea dosarului se suspendă până la data stabilită în notificarea privind înlăturarea neajunsurilor constatate.”;

53) punctul 122 va avea următorul cuprins:

”122. În cazul în care solicitantul de subvenție nu se conformează cerințelor din notificare în termenele stabilite, reprezentantul Agenției întocmește un proces-verbal motivat privind constatarea iregularităților, conform modelului aprobat prin ordinul Agenției. Motivarea completă a unui proces-verbal privind constatarea iregularităților va cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea procesului-verbal;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii procesului-verbal;

c) o descriere succintă a circumstanțelor care au stat la baza emiterii procesului-verbal, care trebuie să conțină informații cu privire la investigațiile efectuate, probele administrate, audierile și opiniile solicitantului de subvenții formulate în contradictoriu cu conținutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, fiind parte integrantă a procesului-verbal și condiționează legalitatea acestuia.”;

54) se completează cu punctele 122¹ și 122² cu următorul cuprins:

”122¹. Procesul-verbal se notifică solicitantului de subvenție prin scrisoare sau prin e-mail, în termen de 3 zile lucrătoare de la data întocmirii, iar dosarul de subvenționare se transmite oficiului central pentru arhivare.

122². Procesul-verbal privind constatarea iregularităților poate fi contestat la Agenție în termen de 30 de zile de la data notificării.”;

55) punctul 123 va avea următorul cuprins:

”123. După arhivarea dosarului de subvenționare solicitantul poate depune o cerere de reluare a procedurii de examinare dacă au fost înlăturate neajunsurile care au servit ca temei pentru emiterea procesului-verbal privind constatarea iregularităților. La cerere se anexează toate documentele pe care se întemeiază aceasta. Termenul de depunere a cererii este de 3 luni, care începe să curgă din ziua în care solicitantul a aflat sau trebuia să afle despre temeiul pentru reluarea procedurii.”;

56) se completează cu punctul 127¹ cu următorul cuprins:

”127¹. Dacă în procesul examinării dosarului de subvenționare se constată iregularități care nu au fost identificate de către subdiviziunile teritoriale ale Agenției, se va emite o notificare în adresa solicitantului privind înlăturarea neajunsurilor

constatate, care se expediază prin poștă cu aviz recomandat și/sau email. Termenul de notificare a solicitantului nu trebuie să depășească 30 de zile lucrătoare de la momentul recepționării dosarului de către aparatul central al Agenției.”;

57) punctele 129 și 130 vor avea următorul cuprins:

”129. Iregularitățile constatate în cadrul verificărilor efectuate de către subdiviziunea responsabilă a Agenției servesc drept temei pentru respingerea dosarelor de subvenționare în baza unui proces-verbal motivat privind constatarea iregularităților. Cerințele privind motivarea, înștiințarea și contestarea procesului-verbal sunt similare celor stabilite la punctele 122, 122¹ și 122².

130. Solicitantul poate depune o cerere de reluare a procedurii de examinare a dosarului de subvenționare în condiții similare celor stabilite de punctul 123, cu excepția cazurilor când cererea de acordare a sprijinului financiar a fost respinsă din motivul prezentării datelor neveridice în scopul obținerii subvenției, iar solicitantul a fost inclus în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții.”;

58) la punctul 134, cuvintele ”Producătorii agricoli solicitanți și beneficiari” se substituie cu cuvintele ”Solicitanții și beneficiarii”;

59) la punctul 135, cuvintele ”producătorii agricoli” se substituie cu cuvintele ”solicitanții și beneficiarii de subvenții”;

60) se completează cu punctul 142¹ cu următorul cuprins:

”142¹. În cadrul verificărilor solicitanții de subvenții sunt obligați să colaboreze cu reprezentanții Agenției și să indice asupra probelor și faptelor care le sunt cunoscute, să prezinte documentele pe care le dețin. Reprezentanții Agenției trebuie să stabilească din oficiu toate aspectele importante care fac obiectul cererii de acordare a sprijinului financiar, fără a se limita la dovezile și afirmațiile solicitantului. În acest scop, dacă este cazul, reprezentanții Agenției vor emite notificări în adresa solicitantului de subvenții în care vor indica documentele-lipsă care urmează a fi anexate la cererea de acordare a sprijinului financiar, precum și acțiunile necesare care urmează a fi întreprinse în scopul înlăturării neajunsurilor depistate.”;

61) punctul 146 va avea următorul cuprins:

”146. Iregularitățile constatate în cadrul verificărilor efectuate de către subdiviziunea responsabilă a Agenției servesc drept temei pentru respingerea dosarelor de subvenționare în baza unui proces-verbal motivat privind constatarea iregularităților. Cerințele privind motivarea, înștiințarea și contestarea procesului-verbal sunt similare celor stabilite la punctele 122, 122¹ și 122².”;

62) la punctul 148, subpunctul 3) va avea următorul cuprins:

”3) autorizarea plăților după principiul „primul venit, primul servit”, conform măsurilor/submăsurilor de sprijin și categoriilor de producători agricoli, în conformitate cu procesele-verbale de aprobare a dosarelor, în limita mijloacelor financiare aprobate prin ordinul organului central de specialitate.”;

63) punctul 161 va avea următorul cuprins:

”161. Iregularitățile constatate în cadrul verificărilor efectuate de către subdiviziunea responsabilă a Agenției servesc drept temei pentru respingerea dosarelor de subvenționare în baza unui proces-verbal motivat privind constatarea iregularităților. Cerințele privind motivarea, înștiințarea și contestarea procesului-verbal sunt similare celor stabilite la punctele 122, 122¹ și 122².”;

64) punctul 164 va avea următorul cuprins:

”164. Autorizarea plăților se efectuează în limitele mijloacelor financiare stabilite per măsură/submăsură și categorie de producători agricoli, în ordinea recepționării dosarelor, conform proceselor-verbale de transmitere de la subdiviziunea responsabilă din cadrul Agenției.”;

65) se completează cu punctul 170¹ cu următorul cuprins:

”170¹. Mijloacele financiare nevalorificate până la 1 septembrie a anului în curs, în cadrul unei măsuri/submăsuri de sprijin sau al unei categorii de producători agricoli, se redistribuie, la propunerea Agenției, de către organul central de specialitate, pentru alte măsuri/submăsuri de sprijin și categorii de producători agricoli, în conformitate cu prioritățile și necesitățile economiei naționale.”;

66) punctul 172 va avea următorul cuprins:

”172. Dacă solicitantul de subvenție nu este de acord cu suma calculată sau achitată, acesta poate depune o cerere prealabilă la Agenție în termen de 30 de zile de la data când mijloacele financiare au intrat pe contul său bancar.”;

67) la punctele 185, 190, 191, 192 și 193, cuvintele „producătorul agricol”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele ”beneficiarul de subvenții” la forma gramaticală corespunzătoare.

68) la punctul 196, cuvintele ”Producătorii agricoli beneficiari de subvenții” se substituie cu cuvintele ”Beneficiarii de subvenții”;

69) punctele 201, 202, 203, 204 și 205 vor avea următorul cuprins:

”201. Dacă în cadrul verificărilor post achitare reprezentanții Agenției vor constata anumite iregularități, printr-o notificare beneficiarului de subvenții i se acordă un termen rezonabil de remediere a acestora.

202. În scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor beneficiarii de subvenții sunt obligați să colaboreze cu reprezentanții Agenției și, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data notificării, să indice asupra probelor și faptelor care le sunt cunoscute, să prezinte documentele solicitate și eventualele obiecții pe marginea constatărilor notificate.

203. Constatările se consemnează într-un act privind efectuarea monitorizării post achitare, a cărui formă-tip este aprobată de directorul Agenției. Actul se întocmește în două exemplare, dintre care unul se înmânează beneficiarului. În cazul efectuării monitorizării post achitare în lipsa administratorului sau reprezentantului legal, actul se notifică prin poștă cu aviz recomandat.

204. Dacă beneficiarul de subvenții nu remediază iregularitățile constatate în termenul stabilit în notificare sau nu prezintă probe prin care să demonstreze contrariul, actul privind efectuarea monitorizării post inspecție se remite subdiviziunii juridice din cadrul Agenției în scopul demarării procedurii de recuperare a subvențiilor achitate.

205. Recuperarea se face prin emiterea unui ordin de revocare/retragere a actelor administrative care au stat la baza acordării subvenției. Cerințele privind motivarea, înștiințarea și contestarea ordinului cu privire la revocare/retragere sunt similare celor stabilite la punctele 122, 122¹ și 122².”;

70) punctele 206 și 207 se abrogă;

71) se completează cu punctele 208, 209 și 210 cu următorul cuprins:

”208. Beneficiarul de subvenții în privința căruia s-a constatat că nu și-a respectat angajamentele asumate va fi inclus în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții, cu excepția cazului în care acesta notifică Agenția și restituie subvenția benevol.

209. Beneficiarii de subvenții în privința cărora s-a intentat o procedură de insolabilitate sau o procedură de dizolvare cu lichidare sunt obligați să notifice Agenția cu privire la acest fapt în termen de 5 zile.

210. În cazul intentării în privința beneficiarului a procedurii falimentului, a procedurii simplificate a falimentului sau a procedurii de dizolvare cu lichidare, acesta este obligat să restituie subvențiile accesate dacă, la momentul intentării procedurilor respective, era obligat să mențină criteriile de eligibilitate care au stat la baza acordării subvențiilor. În termen de 5 zile de la intentarea procedurilor, lichidatorul va notifica Agenția cu privire la termenele de înaintare a creanțelor proprii față de debitor.”;

d) anexa nr. 1 la Regulament:

la punctul 1 litera d), liniuța a cincea se completează cu cuvântul ”cabaline”;

la punctul 2 se completează cu următoarea liniuță:

”- acvacultura.”;

la litera B, litera g) se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:

”- prelucrarea subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman.”;

e) anexa nr. 2 la Regulament:

punctul 1., primul alineat va avea următorul cuprins: ” **Echipament, utilaj și accesorii care constituie sisteme pentru crearea și controlul condițiilor de mediu la producerea legumelor, a fructelor, a plantelor aromatice, condimentare și medicinale pe teren protejat:**”;

f) anexa nr. 3 la Regulament:

punctul 1., litera a), după cuvântul ”tractoare” se completează cu textul ”și motocoltoare”;

punctul 3., primul alineat va avea următorul cuprins: **Utilaje pentru plantații multianuale, pepinierele viticole, pomicole, plantelor aromatice, condimentare și medicinale și agricultura de precizie:**”;

se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:

„- drone utilizate în protecția culturilor agricole.”;

g) anexa nr. 6 la Regulament:

la punctul 1, se completează cu următoarele liniuțe:

”- stâlpi, grinzi, contravânturi și scânduri de diferite dimensiuni din lemn;

- tractor cu roți cu puterea de până la 220 c.p.”;

la punctul 2, subpunctul 2) se completează cu următoarea liniuță:

”- echipament pentru vaccinare”;

se completează cu subpunctul 5) cu următorul cuprins:

”5) Utilaj și echipament tehnologic zootehnic pentru fermele zootehnice piscicole (acvacultură):

- năvoade, plase de pescuit și materiale pentru confecționarea năvoadelor și plaselor de pescuit;
- cositoare de stuf instalate pe bărci;
- transport specializat cu cisternă pentru transportarea peștelui viu.”;

h) anexa nr. 7 la Regulament:

la punctul 2., denumirea va avea următorul cuprins: **Procesare, uscare și congelare a fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor, inclusiv procesare, uscare și ambalare a plantelor aromatice, condimentare și medicinale”;**

se completează cu subpunctul 2.4. cu următorul cuprins:

”2.4. Utilaj și echipament pentru procesarea, uscarea și ambalarea plantelor aromatice, medicinale și condimentare:

- utilaje, inclusiv mese inoxidabile de recepție, spălare, inspecție, sortare, calibrare și transportoare;
- utilaje și echipamente de inspecție, de sortare, de calibrare, de triere;
- utilaje și echipamente de precurățare, de curățare, de condiționare;
- transportoare de diferite tipuri (norii, elevatoare, șnec, bandă, redlere, pneumatice);
- încărcător frontal, aruncător de semințe, batoză;
- utilaj de detectare a metalelor și impurităților;
- echipamente de măsurare volumetrică și gravimetrică;
- motoare și transmisii de acționare;
- utilaj și echipament de ventilare, de aerare, senzori nivel produs;
- utilaj și echipament de înmuiere, germinare și uscare;
- moară cu valțuri sau ciocane, laminator pentru măcinare;
- utilaje și echipamente de cernere dimensionat;
- echipament pneumatic de transport;
- echipament de filtrare, de purificare;
- mașină de tăiat;
- stație dedurizare;
- cazane și generatoare de abur;
- utilaje și echipamente de pasteurizare, sterilizare, opărire sau blanșare;
- sistem electronic de control și analiză a datelor;
- refractometru și alt aparat/echipament pentru laborator;
- echipament de sulfurizare;
- cuptoare de uscat de diferite tipuri;
- cărucioare, site, grătare, platouri;
- instalații electrice (tablouri electrice de distribuție; cabluri de alimentare; pat de cablu cu accesorii; corpuri de iluminat);
- instalații și echipament pentru debacterizare, deviruzare și dezinsecție;
- utilaje de tratare antioxidantă;
- agregate și echipament pentru climatizarea/condiționarea și/sau ventilarea spațiilor tehnologice;

- structura metalică și arhitectura încăperilor în care este amplasat utilajul/echipamentul de uscare (stâlpi metalici, grinzi metalice, contravînturi, balustrade metalice, elemente de îmbinare, pane zincate, consumabile pentru fixarea structurii metalice; panouri termoizolante de tip „Sandwich” (interior, exterior și acoperiș), din penopoliuretan, poliuretan, polisterol și consumabile; țiglă metalică (exterior și acoperiș) și consumabile; uși tehnologice secționale, de tip rolete și consumabile);

- utilaj și echipament tehnologic pentru: dozare, ambalare (inclusiv cu vid), ambalarea lichidelor, etichetare, împachetare, paletizare; capsulare, blistirizator, press formator pentru granulare și pastilizare.

- consumabile pentru instalarea și punerea în funcțiune a utilajului și echipamentului pentru uscarea plantelor aromatice, medicinale și condimentare;

- cântar tenzometric;

- descărcător de containere;

- prefabricate din beton armat;

- stivuator și rola;

- stații de epurare a apelor reziduale, inclusiv conductă de evacuare a rezidurilor;

- generator electric;

- pardoseală elicopterizată, formată în complex din: plasă sudată; armătură; tablă cutată; fibre disperse; beton;

- plăci termoizolante cu grosime variabilă pentru izolarea pardoselilor;

- utilaj, echipament și părți separate ale complexului de echipamente pentru confecționarea/fabricarea ambalajului (cutii de carton, palete, pungi din plastic alimentar, caserole, alveole, pungi pentru ambalare în vid, pungi din plasă sau pânză, pungi din hârtie);

- utilaj și echipament pentru extragerea uleiurilor esențiale și/sau uleiurilor grase și principiilor active, (suplimente alimentare);

la punctul 4:

denumirea se completează cu textul ”, procesare, ambalare și păstrare a mierii de albine”;

la subpunctul 4.2, litera d) se abrogă.

se completează cu subpunctul 4.3 cu următorul conținut:

„4.3 Utilaj și echipament tehnologic utilizat în complex sau separat pentru procesare, prelucrare primară/finită, ambalare și păstrare a mierii de albine:

Arhitectura și structura metalică de rezistență, compuse din:

- panouri termoizolante de tip „sandwich” (interior, exterior și acoperiș), din penopoliuretan, poliuretan, polisterol;

- țiglă metalică (exterior și acoperiș);

- elemente de coamă și sistem de preluare a apei pluviale;

- uși tehnologice secționale, inclusiv de tip rolete, uși și ferestre PVC și din aluminiu;

- șarpantă;

- stâlpi metalici;

- grinzi metalice;
- balustrade metalice;
- elemente de îmbinare;
- prefabricate din beton armat.

Pardoseală elicopterizată și/sau pardoseală cu gresie sau faianță rezistentă la activitatea chimică ridicată

- beton;
- peliculă tehnică;
- topping (strat de uzură);
- fibră metalică sau plasă metalică;
- armatură;
- ceară (lac) antievaporare;
- cordoane cauciuc-rosturi de dilatare;
- plăci termoizolante cu grosime variabilă pentru izolarea pardoselilor, gresie și faianță;
- sisteme de canalizare montate în pardoseală (compusă din rigole, canele de scurgere, grătare, țevă PVC).

Utilaj și echipament tehnologic utilizat pentru procesare, prelucrare primară/finită, ambalare și păstrare a mierii de albine:

- transport specializat pentru transportarea produselor alimentare de tip Camion izoterm frigorific, cu capacitatea maximă de 5 tone;
- utilaj și echipament de recepție/inspecție a mierii;
- utilaje și echipamente tehnologice de prelevare și analiză a probelor;
- tancuri de recepție cu răcire sau izoterme, vane de răcire;
- rezervoare inoxidabile de stocare (cu sau fără agitator/malaxor), de depozitare;
- utilaj și echipament de microfiltrare/filtrare, de curățare;
- utilaj și echipament de descristalizare/lechifiere/încălzire a mierii;
- pompe tehnologice, tubaturi (ansamblu de țevi/conducte inoxidabile care comunică între ele), sibare/clapane, racorde, valve, platforme;
- utilaj tehnologic de omogenizare, refractometru;
- tancuri tehnologice de liniștire a mierii;
- echipamente de măsurare volumetrică;
- utilaj și echipament tehnologic pentru determinarea parametrilor de calitate a mierii (shaker, mixer, balanță, pH-metru, centrifugă, baie ultrasonică);
- agregate și echipament pentru climatizarea/condiționarea și/sau ventilarea spațiilor tehnologice, uși tehnologice/secționale, inclusiv de tip rolete, instalații electrice, tablou de comandă, echipament și tablou electric;
- echipament de dedurizare a apei;
- utilaj și echipament tehnologic de dozare, ambalare (inclusiv cu vid), etichetare, împachetare, paletizare;
- echipament tehnologic de procesare a polenului;
- cântar tenzometric, stivuitor;
- stații de epurare a apelor reziduale;
- generator electric;

- utilaj tehnologic automatizat de încălzire și menținere a climatului în hale și ventilare;

- descărcător/aruncător de butoaie;

- paleti specializați din lemn, inox sau masă plastică;

- rafturi industriale metalice.”

i) Anexa nr. 2 la hotărâre se modifică, după cum urmează:

1) Compartimentul I. Asigurarea cantitativă a recoltei culturilor agricole:

la poziția 1. Sfecla de zahăr, la coloana trei „Riscul asigurat”, după cuvintele „înghețuri timpurii de toamnă” se completează cu textul „, de iarnă”;

la poziția 2. Floarea-soarelui, rapiță, la coloana trei „Riscul asigurat”, după cuvintele „înghețuri târzii de primăvară” se completează cu textul „inclusiv de iarnă și timpurii de toamnă, în cazul rapiței”;

la poziția 8., coloana doi, se completează cu textul „, struguri”;

2) Compartimentul II. Asigurarea calității recoltei culturilor agricole, poziția 14., coloana doi, se completează cu textul „, struguri”;

3) Compartimentul III. Asigurarea plantațiilor multianuale, poziția 17., coloana doi, se completează cu textul „, plantații de viță de vie”.

2. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării.

Prim-ministru

Natalia GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Ministrul agriculturii,
și industriei alimentare

Viorel Gherciu

Nota informativă
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Autorul proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare - MAIA).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Necesitatea elaborării proiectului vine în contextul Legii nr. 222/2021 pentru modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.</p> <p>Scopul proiectului menționat este de a facilita accesul producătorilor agricoli la sursele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (în continuare - FNDAMR), precum și pentru a îmbunătăți politicile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, prin ajustare la necesitățile economiei naționale și ale cetățenilor țării.</p> <p>Astfel, prin proiectul menționat se propune:</p> <ul style="list-style-type: none">- îmbunătățirea accesului producătorilor agricoli micro și mici, tinerilor fermieri, femeilor fermiere și migranților reveniți la obținerea subvențiilor;- repartizarea mijloacelor financiare conform măsurilor/submăsurilor de sprijin și categoriilor de producători agricoli, în limita mijloacelor financiare disponibile;- susținerea asocierii producătorilor agricoli;- acordarea sprijinului financiar majorat: pentru conversie în domeniul agriculturii ecologice și menținerea agriculturii ecologice (producerea legumelor, apicultură, menținerea și sporirea fertilității solului etc); pentru grupurile de producători și cooperativele de întreprinzător; pentru producătorii agricoli care efectuează investiții în sectorul zootehnic;- stimularea investițiilor pentru creșterea/cultivarea plantelor aromatice, medicinale și condimentare;- implementarea practicilor de eficiență energetică;- stimularea investițiilor efectuate în sectorul agroindustrial de către instituțiile de învățământ și de cercetare-inovare din domeniul agricol și de către asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații. <p>Totodată, proiectul prevede unele modificări de procedură privind acordarea subvențiilor de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,</p>

autoritate administrativă responsabilă de gestionarea eficientă a FNDAMR, precum și de adaptare a cadrului normativ existent, urmare a depistării unor prevederi neaplicabile.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Pentru a asigura o ierarhizare și un cadru unic de reglementare a domeniului de subvenționare, proiectul de hotărâre prevede modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, inclusiv și Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017).

Urmare a impactului schimbărilor climatice asupra agriculturii, care conduce deseori la apariția efectelor secundare la nivel macro-economic, precum și pentru a raționaliza utilizarea mijloacelor FNDAMR, se propune de prevăzut expres în pct. 2 subpunctul 1) din hotărârea de referință, că pe lângă dreptul de a distribui mijloacele FNDAMR, MAIA este în drept să le redistribuie pe măsuri/submăsuri de sprijin, precum și pe categorii de producători agricoli, în funcție de cererile producătorilor agricoli.

De asemenea, în pct. 3) din Regulament, noțiunea "*companie de consultanță*", a fost ajustată conform prevederilor Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, care prevede că pentru serviciile de consultanță și formare, subvenția se va acorda producătorilor agricoli care au beneficiat de serviciile de consultanță.

Totodată, se impune ajustarea redacției punctelor 6 și 7 din Regulament, care prevede, începând cu anul 2022, accesul la subvenționare a instituțiilor de învățământ și a celor de cercetare-inovare din domeniul agricol, precum și a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, care au efectuat investiția, ce corespunde domeniilor de acțiune aferente fiecărei măsuri/submăsuri de sprijin financiar.

În vederea încurajării și stimulării activităților agricole prioritare, proiectul prevede unele îmbunătățiri a condițiilor de subvenționare, prin acordarea subvențiilor majorate, care se calculează din valoarea subvenției autorizate doar la cererea producătorilor agricoli, pentru următoarele categorii:

20% – tinerilor fermieri, femeilor fermiere și migranților reveniți, pentru submăsurile de sprijin 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6;

50% - pentru grupurilor de producători și cooperativelor de întreprinzător care efectuează investiții în sectorul agroalimentar conform submăsurilor de sprijin 1.6.2, 1.6.3, și 1.6.4;

10% – pentru producătorii agricoli care efectuează investiții în sectorul

zootehnic, cu excepția investițiilor pentru exploatațile specializate în producerea laptelui;

20% – pentru producătorii agricoli care desfășoară activitate de producere a laptelui de vaci, oi și capre, în cadrul submăsurilor 1.4, 1.5 și măsura 4.

Costurile estimate pentru implementarea propunerii înaintate vor constitui cca 30 mil. lei anual, deoarece dacă presupunem că se vor face investiții în sectorul zootehnic în volume, astfel încât să fie solicitate din FNDAMR cca 100 mil. lei, în condițiile când subvenția constituia 50 % din valoarea investiției eligibile, iar jumătate din investiții să fie efectuate în exploatațile de producere a laptelui, atunci deducem că cca 20 mil. lei se vor aloca suplimentar pentru domeniul de producere a laptelui, iar alte cca 10 mil. lei suplimentar pentru celelalte subsectoare ale sectorului zootehnic.

În scopul extinderii suprafețelor de terenuri irigate se propune facilitarea accesului la subvenții a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, la procurarea mașinilor și utilajului (echipamentului) necesar pentru exploatarea și întreținerea sistemelor de irigare și desecare.

În prezent, beneficiază de subvenții pentru echipamente de irigare doar producătorii agricoli, în timp ce AUAI procură echipamente de irigare, ce pot fi utilizate de toți membrii, însă acestea nu sunt eligibile pentru subvenționare. Din aceste considerente, se propune includerea AUAI drept eligibile pentru a aplica la subvenții. În acest scop, modificările propuse permit producătorului agricol, transmiterea în folosință a obiectului investiției AUAI, pe perioada care producătorul agricol este membru al asociației, pentru a fi utilizat conform destinației.

Prin acest proiect se propune susținerea sectorului de producere a strugurilor materie primă pentru vin. Schimbarea/modernizarea cererii pieței și evoluția preferințelor acesteia impun și restructurarea ofertei. Urmare a consultărilor cu procesatorii de struguri (deținători de plantații viticole) s-a atestat o deschidere a acestora de a planta, per companie, cca 100 ha anual de suprafețe plantate cu soiuri de struguri pentru vin, plantații moderne, dotate cu sisteme de suport, irigare ce ar permite deservirea mecanizată. De aceea, se propune ca plantațiile viticole să fie eligibile în condițiile pct. 26 prin completarea cu textul „, , cu excepția plantațiilor viticole cu soiuri pentru vin”. Conform informațiilor operative în ultimii ani, doar 5 agenți economici au plantat în jur de 40 ha și preconizează să extindă suprafețele plantate. În cazul aprobării modificărilor propuse, alocările din FNDAMR vor fi majorare cu cca 25 mil. lei.

O altă propunere, prevede majorarea subvenției calculată sub formă de cuantum la instalarea sistemelor de suport: de la 35 mii lei/ha” până la 65 mii lei/ha,

pentru înființarea plantațiilor cu soiuri de struguri pentru vin și de la 30 mii lei/ha pînă la 50 mii lei/ha, pentru instalarea/modernizarea sistemelor moderne de suporturi în plantațiile viticole tinere de toate categoriile (punctul 27: subpunctul 2), litera d); subpunctul 4), litera c). Estimativ, această modificare va genera majorări cu cca 15 mil. lei. a FNDAMR. Urmare celor relatate, modificările operate vor genera costuri de cca 40 mil. lei din valoarea FNDAMR aprobat anual prin Legea bugetului de stat.

Totodată, proiectul de hotărâre prevede propuneri ce țin de revitalizarea sectorului plantelor aromatice, care va facilita dezvoltarea industriilor conexe: industria alimentară, farmaceutica, parfumerie și cosmetica etc. Dezvoltarea acestui sector va deveni o sursă stabilă și sigură pentru bugetul țării, dat fiind faptul că majoritatea produselor obținute atât direct, cât și indirect sunt direcționate spre export, fără bariere privind costul de transport și țara de destinație. Deci, se propune completarea Regulamentului cu prevederi ce permit stimularea investițiilor pentru producerea plantelor aromatice, medicinale și condimentate (Submăsura 1.1). Tot în acest context, se propun modificări la mai multe puncte din Regulament și anume: la pct. 27, subpct. 3); la Submăsura 1.6, domeniul 1.6.2; la pct. 65. La fel, se propun modificări în anexe la Regulament: la pct. 1 din anexa nr. 2; la pct. 3 din anexa nr.3; la pct. 7 din anexa nr. 7, inclusiv se propune completarea cu un subpunct nou 2.4..

La propunerea asociațiilor de profil, tot la pct. 27 din Regulament, se propune operarea unor majorări a plafoanelor de subvenționare. Astfel, la subpct. 6) se propune majorarea plafonului pentru echipament antigrindină. Subvenția se va calcula după achitarea ultimei rate și trecerea în proprietate a echipamentului antigrindină, dar nu mai mult de 150 mii lei/ha (actualmente 100 mii lei/ha). La subpct. 7) se propune de majorat subvenția pentru echipamentul antigrindină achiziționat, inclusiv în rate – 50% (actualmente 40%) din valoarea echipamentului. Subvenția se va calcula după achitarea ultimei rate și trecerea în proprietate a echipamentului antigrindină, dar nu mai mult de 350 mii lei/ha (actualmente 200 mii lei/ha).

La fel, se propune completarea pct. 27 cu subpunctele 10), 11), 12), care presupun subvenționarea pentru echipament antiîngheț bazat pe gaz, pentru echipament antiinsecte și bandă reflectoare. Pentru Republica Moldova echipamentul antiinsecte este unul inovativ, dar utilizat pe larg în Uniunea Europeană, care oferă posibilitatea de a proteja fructul împotriva insectelor, ceea ce va asigura o productivitate și calitate mai înaltă a fructelor.

În scopul susținerii producătorilor agricoli micro și mici, se propune acordarea subvenției pentru procurarea de tehnicii agricole în proporție de 35% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, care corespunde

categoriei de producător agricol micro sau mic, fiind înregistrat cu cel puțin un an precedent celui de subvenționare (pct. 33 din Regulament). La fel se propune completarea anexei nr. 3 la Regulament cu motocultoare pentru întreținerea plantațiilor horticole, absolut necesare pentru producătorii micro și mici, care vor avea posibilitate de a întreține plantațiile cu forțele proprii fără a procura tehnică mare.

La solicitarea asociațiilor de profil, se propune de a subvenționa în mărime de 50% din costurile de achiziție, dronele utilizate în protecția culturilor agricole, dar nu mai mult de 200 mii lei per beneficiar. Dronele reprezintă soluția inovatoare optimă de viitor pentru protecția și fertilizarea plantelor și creșterea durabilă a randamentului în condițiile deficitului acut de forță de muncă calificată. Astăzi, utilizarea dronelor este una dintre cele mai importante decizii pentru agricultură. Echipamente agricole care funcționează în mod autonom, dirijate de la distanță de un operator, sunt capabile să primească informații actualizate despre starea câmpului și să o analizeze în dinamică, să proceseze plante pe teren dificil, pe culturi înalte, precum și pe teren umed. Tehnologia de aplicare va permite reducerea costurilor pentru mijloacele de protecție cu până la 30% și va ajuta la evitarea risipei resurselor de apă cu 95%. Dronele pot pulveriza imediat după ploaie sau rouă, în locuri greu accesibile, în orice moment al zilei, ceea ce presupune reducerea forței de muncă implicate, sporirea productivității - un operator dirijează până la 5 drone (pct. 33 din Regulament).

Ținând cont de faptul, că sectorul zootehnic a fost declarat drept sector prioritar, urmează a fi majorate investițiile în dezvoltarea acestuia, atât din partea agenților economici, cât și din partea FNDAMR. Acordarea subvențiilor majorate pentru investițiile efectuate în sectorul zootehnic va încuraja producătorii agricoli să investească mai sigur în acest sector. În acest sens, se propun mai multe modificări. Pentru încurajarea fermele zootehnice producătoare de lapte subvenția acordată se va calcula în mărime de 50% din costul utilajului tehnologic, materialelor de construcție, conform devizelor de cheltuieli, dar nu mai mult de 7 mil. lei per beneficiar (pct. 40 subpct.1). Costurile estimate pentru implementarea propunerii înaintate vor constitui cca 28 mil. lei anual, deoarece reieșind din prevederile proiectului Programului național de dezvoltare a sectorului Lapte, urmează ca în următorii 7 ani să fie înființate 100 ferme de vaci specializate pentru producția de lapte, ceea ce ar constitui cca 14 ferme în fiecare an, iar în cazul majorării plafonului cu 2 mil. lei pe an anume pentru această categorie de exploatații, rezultă o alocare suplimentară de cca 28 mil. lei din FNDAMR.

Se propune compensarea parțială a investiției în materialul seminal, din rasele incluse în Nomenclatorul raselor. O altă îmbunătățire presupune compensarea

parțială în mărime de 50% pentru materialul seminal de taur, berbec, țap și vier, dar nu mai mult de 500 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare (completarea cu subpct.9) pct. 45). Costurile estimate pentru implementarea propunerii înaintate vor constitui cca 1,3 mil. lei anual. Deoarece se preconizează importul a cca 2 mii doze de material seminal sexat, costul integral al unei doze fiind de 45 – 48 euro (900 – 960 lei), suma totală fiind de cca 1,9 mil. lei, aceasta fiind subvenționată în mărime de 70 % (50% subv. standard + 20% subv. majorată) (pct. 44).

Proiectul propune facilitarea grupurilor de producători din sectorul zootehnic, la obținerea de credite în anii precedenți și în anul curent de subvenționare de la băncile comerciale și organizații de creditare nebancară pentru care plafonarea va constitui până la 300 mii lei. (pct. 53 alin. 3)).

Se propun și unele modificări la anexele nr. 1, nr. 6 și nr. 7 la Regulament, care au scop de optimizare a investițiilor în acest sector. Costurile estimate pentru implementarea propunerii înaintate vor constitui cca 8,4 mil. lei anual, deoarece se preconizează că va fi solicitat sprijin financiar pentru cca 20 tractoare pe an, costul total al cărora ar constitui 12 mil. lei, iar valoarea subvenționată fiind de 70 % din valoarea investiției. În același timp, multe din tractoarele procurate în cadrul fermelor zootehnice nu vor beneficia de sprijinul maxim planificat, deoarece vor cădea sub incidența plafonului de 7 mil. lei pentru fermele de vaci, sau 5 mil. lei pentru alte ferme zootehnice, fiind procurate în comun cu alte investiții (materiale de construcție, utilaj, animale de prăsilă).

Prin urmare, punerea în aplicare a propunerilor din prezentul proiect de hotărâre privind îmbunătățirea condițiilor de acordare a subvențiilor pentru sectorul zootehnic, vor genera costuri de cca 40,0 mil. lei din valoarea FNDAMR.

Producerea legumelor ecologice pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri) necesită multe cheltuieli și fac necompetitive prețurile de producție la legume ecologice, față de prețurile legumelor convenționale. Compensarea parțială a costurilor de certificare și a inputurilor utilizate va spori competitivitatea legumelor ecologice. Iată de ce se propune majorarea sprijinului financiar acordat pentru conversie în domeniul agriculturii ecologice și menținerea agriculturii ecologice în domeniul vegetal: la producerea legumelor de la 3000 până la 7000 de lei pentru 1 ha; pentru apicultură de la 300 la 500 lei (pct. 103, subpunctul 1) literele d), și e).

În 2021, au fost înregistrați în sistem de agricultură ecologică 9 agenți economici cu suprafața de 7,49 ha. Pe această suprafață s-au cultivat: tomate, usturoi, vânăță, cartof, castraveți, ceapă, morcov, pătrunjel, pepene galben, praj, sfeclă roșie. În anul 2022, suprafața de 7,49 ha va avea statutul de conversie a

anului II, respectiv în cazul de susținere a propunerii de subvenționare pentru acești producători, impactul asupra fondului de subvenționare va fi de 59920 mii lei. Cu toate acestea considerăm imperative necesar susținerea în premieră a acestor producători cu scopul de a-i menține în sistem prin compensarea parțială a costurilor de certificare și a inputurilor utilizate.

Pentru menținerea și intensificarea fertilității solului, se propune completarea pct. 103, cu subpunctul 3), care prevede: ”3) pentru menținerea și intensificarea fertilității solului – 2500 lei pentru 1 ha de teren. Sprijinul se acordă pentru fermierii care seamănă culturi azot-fixatoare, intercalate sau succesive, precum: soia, mazăre, năut, linte, lucernă, facelia, mazărice, bob, sparcetă, trifoi, ghizdei, sulfină, lupin, seradela, raigras, muștar, hrișcă.” Conform legislației naționale și a regulamentelor UE în agricultura ecologică o cerință obligatorie este ca fertilitatea și activitatea biologică a solului să fie menținută și intensificată prin rotația multianuală a culturilor, inclusiv a leguminoaselor și a altor culturi pentru îngrășăminte verzi. Suprafețe eligibile pentru cultivarea îngrășămintelor verzi sau a culturilor intercalate ar constitui 2000 ha ceea ce ar majora subvenționarea în agricultura ecologică cu 5,0 mil lei. Astfel, propunerile pentru producerea legumelor ecologice și menținerea fertilității solului vor genera estimativ costuri de cca 5,01 mil. lei din valoarea FNDAMR.

Una din prioritățile stipulate de Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare, conform prevederilor art. 17, este: Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale, lit. f) stimularea investițiilor în implementarea practicilor de eficiență energetică.

Creșterea eficienței energetice este un obiectiv strategic al politicii energetice a statului datorită contribuției majore pe care o are la îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie și a competitivității, la dezvoltarea durabilă, la economisirea resurselor energetice primare și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, fapt reglementat și de Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Conform celui de-al șaselea raport de evaluare al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), emisiile de gaze cu efect de seră produse de activitățile omului sunt responsabile de aproximativ 1,1°C din încălzirea de la începutul secolului 20. Aceste activități includ, de exemplu, arderea cărbunelui, a petrolului și a gazului, defrișările și agricultura.

Emisiile de gaze cu efect de seră din UE în 2019, defalcate pe principalele sectoare sursă. Energia este responsabilă pentru 77,01% dintre emisiile de gaze cu efect de seră din UE în 2019, iar dintre acestea transportul reprezintă

aproximativ o treime. Emisiile de gaze cu efect de seră din agricultură contribuie cu 10,55%, procesele industriale și utilizarea produselor cu 9,10%, iar gestionarea deșeurilor cu 3,32%.

Fertilizarea cu azot a culturilor agricole poate crește fluxul de CO₂ din sol cu până la 20% față de cazurile în care nu s-a aplicat azot. Astfel de efecte au fost observate mai ales atunci când există mai mulți factori care acționează simultan, cum ar fi arderea resturilor vegetale sau folosirea anumitor practici agricole.

Din punct de vedere al originii, îngrășămintele sunt:

- a) chimice (cu azot, fosfor, potasiu, microelemente etc.), respectiv produse industriale anorganice (minerale);
- b) organice (urea și derivații ei), organice naturale (care provin din sectorul zootehnic);
- c) organice vegetale (care provin de la plante verzi: lupin, mazărice, latir, sulfină, etc.), inclusiv leguminoasele pentru boabe care sunt fixatoare de azot;

Reieșind din cele expuse și din faptul că îngrășămintele organice vegetale, care provin inclusiv și urmare a cultivării plantelor leguminoase pentru boabe, sunt cele mai inofensive și cresc cel mai puțin fluxul de CO₂ din sol, inclusiv pentru aceste culturi se aplică mai puțini fertilizanți, decât pentru celelalte grupe de culturi agricole, cât și sunt culturi fixatoare de azot în sol, unde ca urmare a procesului cultivare se obține în mediu cca 100 kg de azot (substanță activă) per ha, îmbogățind astfel solul și sporind fertilitatea acestuia, se propune această submăsură de subvenționare.

La fel, pe lângă atenuarea efectelor emisiilor de gaze cu efect de seră, leguminoasele pentru boabe asigură menținerea structurii și sporirea fertilității solurilor, inclusiv odată semănate cu ajutorul tehnologiilor conservative asigură reducerea la maxim a fluxului de CO₂ din sol și nemijlocit asigurarea obținerii veniturilor la întreprinderi prin obținerea și comerțul producțiilor de boabe și semințe a acestor culturi. De aceea, se propune completarea cu o submăsură privind stimularea investițiilor în implementarea practicilor de eficiență energetică (Submăsura 2.6), în cadrul căreia va fi subvenționată și cultivarea culturilor leguminoase pentru boabe, sub formă de compensație în proporție de 50%, dar nu mai mult de 2000 lei din valoarea semințelor autohtone de leguminoase pentru boabe, pentru culturile de mazăre, fasole, năut, linte și soia, conform normelor de însămânțare recomandabile per ha, aprobate prin ordinul organului central de specialitate.

În scopul îmbunătățirii infrastructurii aferente exploataților agricole, proiectul include unele modificări de îmbunătățire a condițiilor de subvenționare (pct.

106). Astfel, se propune pentru sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan majorarea plafonului pentru investițiile realizate:

până la 750,0 mii lei per beneficiar pentru construcția drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole (actualmente 500,0 mii lei), până la 450 mii lei per beneficiar pentru investițiile realizate în reconstrucția drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole se propune majorarea (actualmente 300,0 mii lei);

până la 750,0 mii lei per beneficiar pentru construcția și reconstrucția bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, precum și construcțiilor hidrotehnice aferente acestora (actualmente 500,0 mii lei), iar pentru investiții realizate în reconstrucția/renovarea bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, până la 500,0 mii lei per beneficiar (actualmente 300,0 mii lei);

până la 1,5 mil. lei per beneficiar pentru utilajul, echipamentul și instalațiile de producere a energiei regenerabile (actualmente 800,0 mii lei);

până la 1,5 mil lei per beneficiar pentru construirea și modernizarea de pensiuni agroturistice rurale (actualmente 1,0 mil. lei);

până la 60 mii per beneficiar pentru crearea și extinderea unităților de meșteșugărit (actualmente 30,0 mii lei).

Pentru a spori calitatea serviciilor prestate în raport cu serviciile de consultanță și formare prestate de companiile de consultanță, și a eficientiza procesul de conlucrare dintre prestatorul de servicii și beneficiar, se propune alocarea mijloacelor financiare pentru furnizarea serviciilor de consultanță producătorilor agricoli care au beneficiat de aceste servicii (pct. 109, pct.110, pct. 112, pct.113 subpct. 2) și 3) din Regulament).

În practică, s-au conturat situații în care unele companii de consultanță au anexat la cererea de acordare a subvenției facturi fiscale pentru serviciile prestate și ordine de plată emise de beneficiari cu același nominal. Având în vedere că suma indicată în factură coincide cu suma indicată în ordinul de plată, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a considerat, că producătorul agricol a achitat integral serviciile prestate/facturate și, respectiv, companiile de consultanță nu pot beneficia de subvenții. Or, pentru ca să beneficieze de subvenții companiile de consultanță trebuie să facă dovada faptului, că producătorul agricol nu a achitat integral serviciile prestate. Pentru a elimina echivocitatea normelor legale, se propune modificarea redacției pct. 113 după cum urmează: subpunctele 2) și 3) vor avea următorul cuprins „2) copia

facturii fiscale în care este indicată valoarea totală a serviciilor prestate; 3) copia ordinului de plată prin care se confirmă achitarea integrală a serviciilor prestate; iar subpunctele 4), 5), 7) și 8) se propune a fi abrogate. La fel se abrogă pct. 114, pentru a aduce în concordanță Regulamentul cu prevederile Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Complementar, la solicitarea AIPA, care este autoritate administrativă responsabilă de gestionarea eficientă a FNDAMR, în proiect au fost incluse mai multe modificări ce țin de procedura privind administrarea, autorizarea și controlul asupra eficienței utilizării mijloacelor destinate subvenționării. Aceste modificări se atribuie pct. 120, pct. 121-123, pct. 127, pct. 129-130, pct. 134, completarea cu un punct nou 142¹, pct. 146, pct. 148, pct. 161, pct. 164, pct. 172, pct. 201-205, inclusiv se propune completarea cu pct. 170¹ și pct. 208-210.

Modificările și completările propuse sunt necesare din considerente de transparență decizională și pentru a ajusta prevederile Regulamentului la prevederile Codului administrativ. Astfel, au fost stabilite cerințe clare pentru actele administrative defavorabile emise de Agenție, în temeiul cărora dosarele de subvenționare sunt declarate neeligibile. Prin urmare, înainte de a emite un astfel de act, solicitanților de subvenții li se garantează dreptul de a completa dosarele cu documentele-lipsă și să remedieze alte neajunsuri constatate, abordându-li-se, în același timp, un termen rezonabil (suficient) pentru înlăturarea neajunsurilor, în dependență de complexitatea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către solicitant pentru a se conforma cerințelor înaintate. Prin aceste norme se urmărește îmbunătățirea indicelui calitativ la examinarea dosarelor.

În conformitate cu prevederile actuale solicitanții de subvenții pot depune un dosar nou de subvenționare pentru aceeași submăsură, dacă dosarul depus anterior a fost respins din cauza unor iregularități. Considerăm această practică desuetă din mai multe puncte de vedere. Întâi de toate pentru a depune un nou dosar, solicitantul este legat de data limită 31 octombrie a fiecărui an de subvenționare, după care pierde această posibilitate. Această abordare nu este echitabilă, deoarece pot exista dosare de subvenționare depuse chiar în ultima zi, iar o nouă depunere, în caz de constatare a unor iregularități, este imposibilă. În al doilea rând, dosarele de subvenționare sunt voluminoase, unele fiind depuse chiar și în mai multe volume. Respectiv, depunerea repetată a unui dosar cu anexarea documentației aferente este un proces anevoios și neprietenos pentru producătorul agricol. Mai mult ca atât, spațiul de depozitare al dosarelor la Agenție tot este limitat. De aceea, în locul depunerii unui nou dosar de subvenționare, prin prisma normelor din Codul administrativ, se propune ca, în cazurile corespunzătoare, solicitantul să depună la Agenție o cerere de reluare a

procedurii de examinare, la care va anexa toate documentele și probele care demonstrează înlăturarea neajunsurilor din cauza cărora dosarul a fost declarat neeligibil. Termenul de depunere a unei astfel de cereri este de 3 luni din momentul în care solicitantul a aflat sau trebuia să afle despre temeiul pentru reluarea procedurii. În acest caz, cererea se va anexa la dosar, împreună cu documentele prezentate, iar procedura de examinare va fi reluată.

Conform prevederilor Regulamentului și Legii 276/2016 în redacția de până la 31.12.2021, beneficiarii de subvenții erau obligați să le restituie în cazul intrării acestora în proces de insolabilitate.

Deci, simpla realizare a condiției cu privire la intentarea procedurii de insolabilitate genera obligația beneficiarului de a restitui subvențiile accesate, chiar dacă bunurile investiționale existau, iar criteriile de eligibilitate în privința acestora erau menținute și chiar dacă producătorul agricol avea intenția să redreseze situația sa economică, cu ieșirea ulterioară din procedura de insolabilitate.

În condițiile în care beneficiarii de bună credință erau obligați să restituie subvențiile accesate (ca efect al intrării în insolabilitate), situația financiară a debitorului se înrăutățea și mai mult, creând premise pentru falimentarea acestuia.

Noile reglementări au menirea să susțină producătorul agricol insolabil, să-l încurajeze să-și redreseze situația economico-finanțiară. Astfel, atât timp cât debitorul (producătorul agricol beneficiar de subvenții) insolabil sau cel aflat sub observație activează, iar criteriile de eligibilitate stabilite pentru obiectele subvenționate sunt menținute în continuare, aceștia nu vor fi obligați să restituie subvențiile.

În altă ordine de idei, dacă în privința producătorului agricol se intenționează procedura falimentului, procedura simplificată a falimentului sau o procedură de dizolvare cu lichidare, beneficiarul va trebui să restituie subvențiile accesate, dacă la momentul intentării procedurilor respective încă nu a expirat termenul de menținere a criteriilor de eligibilitate asupra obiectelor investiționale. Acest raționament reiese din faptul că procedurile invocate presupun lichidarea masei debitoare prin înstrăinarea activelor debitorului, inclusiv a obiectelor investiționale.

Este imperativ punerea în aplicare la data publicării a hotărârii respective, deoarece procesul de recepționare a cererilor de solicitare a subvențiilor pentru anul 2022 a fost deja demarat la 1 februarie curent, precum și în scopul executării art. II, alin. (2) a Legii nr. 222/2021 pentru modificarea Legii nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii

și mediului rural.

Prin urmare, punerea în aplicare a propunerilor din prezentul proiect de hotărâre privind îmbunătățirea condițiilor de acordare a subvențiilor, vor genera majorarea subvențiilor solicitate de cca 100 mil. lei.

5. Fundamentarea economico-financiară

Mijloacele FNDAMR vor fi distribuite/redistribuite conform măsurilor/submăsurilor de sprijin și categoriilor de producători agricoli, în limita mijloacelor financiare disponibile aprobate anual prin Legea bugetului de stat, în conformitate cu Legea nr. 276/2016 și Hotărârea Guvernului nr. 455/2017.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de hotărâre prevede operarea unor modificări și completări în Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.gov.md la rubrica "Transparența decizională", <https://maia.gov.md/ro/content/proiecte-de-documente> și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md

9. Constatările altor expertize

Analiza impactului de reglementare la proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, a fost examinată, la data de 18 ianuarie 2022, în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, iar proiectul de hotărâre a fost examinat, la data de 25 ianuarie 2022. Ambele proiecte au fost susținute cu luarea în considerare a recomandărilor expuse.

Ministru

Viorel GHERCIU

Analiza impactului
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de hotărîre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural
Data:	04.01.2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Secția politici și programe de dezvoltare rurală
Persoana responsabilă și datele de contact:	Galina Petrachi, șef Secție, tel: 0 22 204 574 e-mail: galina.petrachi@maia.gov.md Lilia Dumitraș, consultant principal, tel: 0 22 204 595 e-mail: lilia.dumitras@maia.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Imperfecțiunea procesului de subvenționare în domeniul agricol, accesul limitat a unor categorii de producători la subvenționare, plantații de viță de vie cu soiuri neproductive, sector zootehnic slab dezvoltat și discordanța unor prevederi în raport cu Codul administrativ.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

În secolul XXI, secolul tehnologizării avansate ce intră cu pași rapizi în viața cotidiană, impactul agriculturii este unul mult mai semnificativ, având un caracter multifuncțional cu un rol dominant în economia țărilor în curs de dezvoltare.

Agricultura în Republica Moldova rămâne a fi un sector strategic și important pentru economia țării. Această ramură antrenează în activitatea zilnică cea mai mare parte a populației țării, ceea ce determină a fi baza dezvoltării economice și direcția principală de orientare a politicilor Guvernului. În ultimii 5 ani contribuția agriculturii la formarea Produsului Intern Brut (în continuare - PIB) variază între 11 – 12% și angajează peste 21% din forța de muncă. Ponderele agriculturii în ocupării forței de muncă este de două ori mai mare decât în PIB - ceea ce înseamnă că forța de muncă generează mai puțină valoare adăugată în agricultură decât în alte sectoare. Având în vedere acest nivel scăzut de productivitate, veniturile agricole rămân modeste, ceea ce conduce la o incidență a sărăciei mult mai mare în mediul rural decât în zonele urbane.

Totodata, agricultura din Moldova se confruntă cu provocări atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Ținând cont de situația actuală, de impactul schimbării climei asupra agriculturii care provoacă dese ori efecte secundare la nivel macro-economic, fără implicarea statului în sector nu se înregistrează o creștere semnificativă a producției agricole pentru a se plasa pe o poziție de echilibru făcând față concurenței externe.

Productivitatea sectorului agricol autohton este mult mai mică decât în Europa, iar producătorii agricoli autohtoni rămân a fi necompetitivi pe piața externă, ceea ce duce spre riscul de a deveni un stat importator de produse agroalimentare.

De aceea, susținerea sectorului agricol rămâne a fi o necesitate stringentă. Pârghiile cele mai importante în acest sens sunt propunerile de îmbunătățire a politicilor de subvenționare prin sporirea atractivității condițiilor de alocare a mijloacelor financiare producătorilor agricoli, precum și prin raționalizarea procesului de subvenționare. Deoarece, acordarea de subvenții reprezintă un exercițiu eficient atât pentru atragerea și alocarea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii fizice și de servicii în mediul rural, cât și pentru implementarea tehnologiilor de producție prietenoase mediului, creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă.

Astfel, principala sursă de subvenționare a producătorilor agricoli este Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (în continuare FNDAMR).

În anul 2020, au fost recepționate 7448 cereri de acordare a sprijinului financiar în sumă de 1217,5 mil. lei. În pofida faptului că în perioada de raport, când sectorul agricol a suferit pierderi în urma calamităților naturale și le-a fost compromisă recolta așteptată, suma subvențiilor solicitate de producătorii agricoli față de suma subvenției solicitată în anul 2019 a sporit cu 34 mil. lei. Din sursele financiare ale FNDAMR pentru anul 2020, au fost achitate subvenții post-investiționale în sumă de 828,95 mil. lei.

Structura schemei de subvenționare post-investițională a fost realizată în baza a următoarelor trei Priorități.

Tab. 1. Resursele alocate din FNDAMR în baza schemei de subvenționare post-investițională, 2014 – 2020 mil. lei

PRIORITAT EA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOT AL
Prioritatea 1	508,86	32,966	513,67	639,47	544,1	957,28	285,686	3778,726
Prioritatea 2	35,12	21,83	43,64	90,79	74,2	84,02	43,46	393,06
Prioritatea 3	0	2,16	4,16	9,76	9,2	19,78	6,63	51,69
TOTAL	543,98	3,65	561,47	740,02	627,5	1061,08	335,776	4223,476

Sursa: Rapoartele AIPA

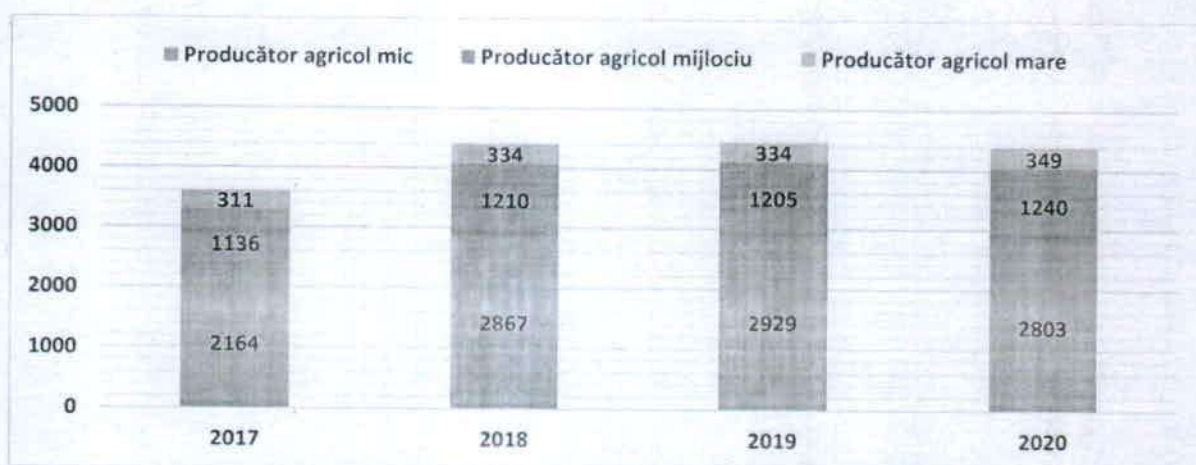
Astfel, în perioada 2014 -2020, din totalul de 4.22 mil. lei MDL aprobate spre finanțare pentru investițiile post-investiționale, cca. 89.4% sau 3.77 miliarde lei, au fost alocate pentru acoperirea solicitărilor din cadrul **Priorității 1. Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare.**

În cazul **Priorității 2. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale**, subvenționarea post-investițională, din sursele FNDAMR au fost alocate cca. 393,00 mil. lei sau cca. 9.3% din totalul alocărilor pentru subvențiile post-investiționale în perioada 2014 – 2020. Cele mai multe resurse au fost alocate pentru stimularea investițiilor, procurarea echipamentului No-till și Mini-Till (177,6 mil. lei), promovarea și dezvoltarea agriculturii ecologice (cca. 11,00 mil. lei).

În cazul **Priorității 3. Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan**, în cadrul schemei de subvenționare post-investițională au fost alocate în total cca. 51,69 mil. lei sau cca. 1.2% din totalul alocărilor pentru subvențiile post-investiționale. Cea mai mare parte din subvențiile pentru Prioritatea 3 a fost alocată pentru finanțarea măsurii de îmbunătățire și dezvoltare a infrastructurii rurale (49,09 mil. lei sau cca. 94,9% din totalul subvențiilor post-investiționale acordate în cadrul acestei Priorități).

Începând cu anul 2017 are loc clasificarea producătorilor agricoli după categoria **producătorilor agricoli mici, mijlocii și mari**. Astfel, conform noțiunilor prezentate în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Fig. 2 Clasificarea beneficiarilor de subvenții conform prevederilor Legii nr. 276/2016

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Clasificarea producătorilor după categoria producătorilor agricoli mici, mijlocii și mari nu poate depăși criteriile stabilite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, în funcție de numărul mediu anual de salariați, cifra anuală de afaceri sau totalul activelor pe care le dețin solicitanții de subvenții ale întreprinderilor mici, mijlocii sau mari se încadrează atât în condițiile prevăzute de Legea nr. 276/2017 cât și din Legea nr. 179/2016.

Datele din fig. 2 vorbesc despre faptul că, în anul 2020, din 4392 de beneficiari de subvenții, numărul producătorilor agricoli mici este în ascensiune. Astfel, în anul 2020, numărul producătorilor agricoli mici a constituit 64%. Cei 2803 producători agricoli mici au solicitat subvenție, în sumă de 436,7 mil. lei sau 35,9% din valoarea totală a solicitărilor de subvenții.

Producătorii agricoli mijlocii le revine un rol secund. În anul 2020, au solicitat subvenții 1240 producătorilor agricoli, ceea ce constituie 28% din totalul solicitanților, în sumă totală de 521,3 mil. lei sau 42,8% din valoarea totală a solicitărilor de subvenții. Numărul acestora, comparativ cu anul 2019, la fel a înregistrat o creștere, cu 35 producători agricoli mijlocii mai mult comparativ cu anul 2019.

Totodată, din numărul total de beneficiari de subvenții numărul producătorii agricoli mari a constituit 8%, care la fel a înregistrat o creștere față de anul 2019, cu 15 entități. Cei 349 producători agricoli mari au solicitat subvenție, în anul 2020, în sumă totală de 259,2 mil. lei sau 21,3% din valoarea totală a solicitărilor de subvenții.

Potrivit prevederilor Legii nr. 222/2021, începînd cu anul 2022, vor putea beneficia de subvenții și producătorul agricoli micro, care dețin cu drept de proprietate sau posesie și folosință până la 2 hectare de teren agricol arabil și/sau până la 1 hectar de teren ocupat de culturi perene în rod, ori 1 hectar de legume în câmp deschis, ori 0,1 hectar de legume în teren protejat, ori până la 40 capete de bovine sau 50 capete de porcine, ovine/caprine, care totodată nu depășesc criteriile stabilite pentru întreprinderile micro în Legea nr. 179/2016.

În prezent, beneficiază de subvenții pentru echipamente de irigare doar producătorii agricoli, în timp ce Asociația utilizatorilor de apă pentru irigații (AUA) procură echipamente de irigare, ce pot fi utilizate de toți membrii, însă acestea nu sunt eligibile pentru subvenționare, aceasta fiind la fel una din probleme.

Actualmente instituțiile de învățămînt și cercetare-inovare din domeniul agricol nu beneficiază de suport financiar acordat prin politicile de subvenționare de referință. Însă, pentru a facilita asigurarea cu cadre profesionale a sectorului agricol, a garanta inserția pe piața muncii, este necesară de a susține financiar instituțiile de cercetare și inovare.

Schimbarea/modernizarea cererii pieței și evoluția preferințelor acesteia impun și restructurarea ofertei. Necesitatea sporită a cantităților de producție omogenă de calitate înaltă și de soiuri solicitate impune modificarea condițiilor de subvenționare în sectorul vitivinicol.

Problema majoră, actuală este că în Republica Moldova sunt suprafețe, moștenite din timpul sovietic, plantate cu soiuri nesolicitate (Aligote, Rkașiteli etc). Urmare unor estimări s-a stabilit că în cel mult 8-10 ani industria vinicolă va rămâne fără materie primă. Este o situație critică pentru o țară ce se plasează pe locul 14 în lume ca suprafață de viță de vie și pe primul loc ca și densitate pe

cap de locuitor (datele Organizației Internaționale a Viei și Vinului). Această situație critică este observată de câțiva ani. Și în acest an, producătorii au fost impuși, pentru ași onora obligațiile contractuale, să importe atât struguri zdrobiți cât și vin materie primă de soiurile necesare. În ultimii trei ani, media de import a vinului în vrac a constituit cca 1,3 mil litri, pe când, în 11 luni 2021 sunt deja importate 4,6 mil litri, iar media de import al strugurilor, pe aceeași perioadă, se menține la nivel de 3,2 mii tone anual (datele Serviciului Vamal). Necesarul de a spori plantarea per an reiese și din raportul plantare/defrișare (se defrișează de trei ori mai mult decât se plantează). Suprafețele, declarate productive, se diminuează cu un indice mediu anual de 2%. În perioada anilor 2014-2020, au fost plantate total cca 10 mii ha, fiind de peste două ori mai puțin decât în perioada anilor 2007-2013. Pe parcursul anilor 2014-2020, au fost defrișate cca 2,6 mii. hectare anual. În anul 2014, suprafața totală a plantațiilor viticole au fost de 140 mii. ha însă, către anul 2021, suprafața totală a plantațiilor viticole s-a redus la 120 mii. ha. Conform datelor operative din teritorii, suprafețe ce trebuie defrișate, în continuare, sunt de peste 15 mii ha, iar suprafețe ce urmează a fi defrișate pentru modernizare de peste 25 mii. ha. Astfel, pentru a menține, în următorii 10 ani, suprafața de 120 mii ha, necesarul în plantare anuală ar fi de peste 5 mii ha de plantații moderne de viță de vie cu struguri pentru vin (în ultimii 4 ani s-a plantat cca 0,6 ha anual).

Dat fiind faptul că MAIA este responsabil de elaborarea politicilor eficiente în domeniile agriculturii și dezvoltării rurale, iar principalele obiective ale politicilor trebuie să includă sporirea competitivității și a productivității sectorului, creșterea calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de lucru în zonele rurale, în acest scop, se propune operarea mai multor modificări care ar permite distribuirea/redistribuirea sprijinului financiar acordat producătorilor agricoli mai rentabil și mai echitabil.

De aceea, prin promovarea modificărilor la actele normative ce reglementează domeniul de subvenționare în agricultură și mediul rural, se dorește utilizarea în mod mai eficient a sprijinului financiar alocat din FNDAMR care este limitat, dar atât de necesar producătorului agricol.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cu toate că, în Republica Moldova, sunt cele mai fertile soluri din lume și condiții climatice favorabile creșterii unei varietăți impunătoare de culturi agricole, randamentul sectorului este modest, iar forța de muncă este cea mai prost plătită. Consecințele exploataării necorespunzătoare a potențialului agroalimentar sunt migrația masivă, lipsa cronică a brațelor de muncă și, respectiv, venituri ratate la bugetul de stat. Fenomenul migrației masive rămâne pe un trend ascendent, chiar dacă Guvernul și partenerii de dezvoltare fac eforturi considerabile pentru a ameliora infrastructura și condițiile de trai în zonele rurale.

Lipsa locurilor de muncă bine plătite în zonele rurale, care ar asigura posibilitatea angajării depline (pentru un an întreg) al salariaților, depășirea cu mult a cererii pentru zilieri (de regulă, angajarea cumulativă pe 4-6 luni pe an, pentru lucrări unde capitalul intelectual nu este faptul determinativ la angajare), comparativ cu oferta pentru locurile cu timp deplin de muncă, nu pot satisface necesitățile financiare a oamenilor din mediul rural. Influența negativă a mai multor factori au creat condiții de nevalorificare a potențialului de dezvoltare a sectorului agroindustrial la justa valoare, iar consecințele sociale, economice și ecosistemele să fie tot mai accentuate.

Producția agricolă a Republicii Moldova este complet dependentă de produsele agrochimice, semințe și carburanți, fapt ce îi afectează competitivitatea. Toate inputurile primare necesare pentru producția agricolă (combustibil, fertilizanți și produse chimice de protecție a plantelor) sunt importate. Această dependență expune agricultura Republicii Moldova la volatilitatea prețurilor internaționale. Procesul de producție în sectorul agricol este puternic determinat de variația costurilor la input-uri. Producătorul autohton, practic importă tot, de la motorină până la produsele chimice de protecție și fertilizare. În structura costurilor de producere produsele chimice constituie circa 50-60.

Dacă până nu demult tranzacțiile comerciale erau caracterizate prin cantități și loturi mici, cu o uniformitate redusă și comercializate, în mare parte, prin intermediul piețelor agricole urbane, atunci comerțul de azi se deosebește prin cantități raportate la mărimea rețelelor comerciale și omogenitate, care să nu facă deosebirea calitativa a produsului, indiferent în care punct al rețelei va fi comercializat.

Pentru a concura pe piețele de desfacere este vital necesară o nouă abordare în ceea ce privește procesul de producție și anume asocierea în crearea comercializării produsului. Astfel, cooperarea joacă un rol din ce în ce mai determinant în efortul producătorilor agricoli de a obține profit. Prin cooperare se asigură acces la o gamă largă de servicii, resurse naturale, informații și tehnologii, formare și ghidare profesională, care, în final, permit producătorilor autohtoni să concureze la egal pe piața globală. Luând în considerare specificul pieței autohtone de producție, unde circa ¼ din totalul entităților agricole reprezintă întreprinderile mici și mijlocii, se recomandă să fie susținut procesul de suport în dezvoltarea sistemului de cooperare.

Sistemul actual de cercetare, inovare, educație și extensivitate rurală din domeniul agroalimentar nu funcționează ca un sistem integrat, lipsindu-i inter-conexiunile funcționale dintre știință și procesul de producție. Legătura dintre oferta de cercetare și produsele reale ale instituțiilor, corelate cu necesitățile concrete ale fermierilor și/sau ale oamenilor de afaceri practic lipsesc. În mare parte, proiectele de cercetare ale institutelor științifice nu țin cont de nevoile sectorului real, iar programele de formare profesională sunt concepute doar pentru a asigura supraviețuirea instituțiilor de învățământ.

Evoluția neechilibrată a sectoarelor agricole și subdezvoltarea unor dintre sectoarele cheie esențiale a fost cauzată și de abordarea diferențiată în alocarea mijloacelor financiare de susținere a anumitor sectoare în detrimentul altora. Acest fapt a fost semnalat atât la nivelul resurselor bugetare, cât și nivel de asistență externă.

Pe lângă cele menționate, pe parcursul ultimilor 4 ani de subvenționare, în temeiul cererilor parvenite de la producătorii agricoli și dosarelor autorizate, s-au acordat subvenții care au depășit valoarea FNDAMR aprobate în anul bugetar curent. Ceea ce a generat crearea de datorii față de producătorii agricoli implicați.

Mărimea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază în dependență de obiectivele de dezvoltare promovate în documentele de politici în domeniul dezvoltării agricole și rurale. Plafonul maxim al subvenției (în procente) se stabilește de către organul central de specialitate (MAIA) și nu va depăși 50% din valoarea investiției.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Pe lângă cele menționate mai sus privind evaluarea problemelor, remarcăm faptul că, în adresa MAIA, pe parcursul anului 2021 au parvenit multiple solicitări de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 455/2017. După cum a fost menționat anterior, o mare parte din aceste solicitări impun majorarea FNDAMR. De subliniat, că nu toate propunerile parvenite sunt argumentate economic de autori, ceea ce face imposibil promovarea acestora de către grupul de lucru.

S-a constatat că sursele financiare planificate pentru anii 2017-2020, destinate subvențiilor post-investiționale, au fost insuficiente. Astfel, s-au acumulat datorii considerabile la achitarea subvențiilor din contul FNDAMR.

De altfel, în conformitate cu art. 33 alin. (5) din Legea nr. 276/2016, numai în anul 2020, plata restanțelor față de producătorii agricoli a constituit cca 820,0 mil. lei și a fost acoperită din valoarea FNDAMR aprobat pentru anul 2021.

Fără o intervenție în direcția elaborării proiectului de hotărâre cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului va conduce la:

- 1) neconcordanță între actele normative care reglementează domeniul de subvenționare;
- 2) condiții puțin atractive pentru atragerea investițiilor, revitalizarea sectorului plantelor aromatice și medicinale;
- 3) motivarea insuficientă privind asocierea producătorilor agricoli și menținerea agriculturii ecologice;
- 4) limitarea accesului la subvenționare pentru instituțiile de învățământ, cercetare-inovare din domeniul agricol și asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații;
- 5) atractivitatea insuficientă pentru a investi în sectorul zootehnic.

Asadar, este necesar de a asigura aducerea în concordanță a prevederilor cadrului regulator relevant domeniului de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediul rural.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului.

Actele normative care reglementează politicile de subvenționare a statului sunt următoarele:

- Legea bugetului de stat aprobată anual;
 - Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;
 - Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural;
- Proiectul prevede ajustarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 în conformitate cu Legea nr. 222/2021 pentru modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (inițiativă legislativă nr. 289 din 18 octombrie 2021).

2. Stabilirea obiectivelor

Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Proiectul de hotărâre își propune următoarele obiective:

- optimizarea procesului de subvenționare în domeniul agricol;
- crearea unui mecanism atractiv de acordare a subvențiilor pentru asocierea producătorilor agricoli;
- facilitarea accesului producătorilor agricoli micro și mici, tinerilor fermieri, femeilor fermiere și migranților reveniți la obținerea subvențiilor;
- revitalizarea sectorului pentru creșterea/cultivarea plantelor aromatice, medicinale și condimentate;
- creșterea suprafețelor de viță de vie cu soiuri productive solicitate pe piețele de desfacere și sporirea cantităților de producție omogenă de calitate înaltă;
- creșterea efectivului de animale și sporirea cantităților de produse în sectorul zootehnic.

3. Identificarea opțiunilor

a) *Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție*

Opțiunile propuse sunt următoarele:

Opțiunea I - "a nu face nimic";

Situația "a nu face nimic" este descrisă la compartimentul "Definirea problemei".

Opțiunea II - aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului

b) *Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate*

Necesitatea elaborării proiectului vine în contextul Legii nr. 222/2021 pentru modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Scopul proiectului menționat este de a facilita accesul producătorilor agricoli la sursele FNDAMR, precum și a îmbunătăți politicile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, prin ajustarea la necesitățile economiei naționale și ale cetățenilor țării.

Principale prevederi ale proiectului de hotărâre sunt următoarele.

Pentru a asigura o ierarhizare și un cadru unic de reglementare a domeniului de subvenționare, proiectul de hotărâre prevede modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, inclusiv și Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017).

Urmare a impactului schimbărilor climatice asupra agriculturii, care conduce deseori la apariția efectelor secundare la nivel macro-economic, precum și pentru a raționaliza utilizarea mijloacelor FNDAMR, se propune de prevăzut expres în pct. 2 subpunctul 1) din hotărârea de referință, că pe lângă dreptul de a distribui mijloacele FNDAMR, MAIA este în drept să le redistribuie pe măsuri/submăsuri de sprijin, precum și pe categorii de producători agricoli, în funcție de cererile producătorilor agricoli.

De asemenea, în pct. 3) din Regulament, noțiunea "companie de consultanță", a fost ajustată conform prevederilor Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, care prevede că pentru serviciile de consultanță și formare, subvenția se va acorda producătorilor agricoli care au beneficiat de serviciile de consultanță.

Enunțăm faptul că în Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, una din acțiunile prioritare este lansarea programelor de instruire pentru agricultori și revitalizarea

cercetărilor științifice pentru dezvoltarea unor soiuri noi de produse, rezistente la schimbările climatice. Această acțiune, denotă obligațiunea statului să intervină cu măsuri concrete de dezvoltare a unei economii bazate pe cunoaștere și inovare prin acordarea suportului financiar instituțiilor de învățământ și cercetare-inovare din domeniul agricol. Susținerea financiară va facilita profesionalizarea agricultorilor printr-un acces mai larg la cunoaștere, educație și consultanță pentru inserția pe piața muncii, va sprijini dezvoltarea cercetării-inovării, inclusiv transferul tehnologic al cercetărilor aplicative și va asigura securitatea și siguranța alimentară la nivel de țară.

În scopul extinderii suprafețelor de terenuri irigate se propune facilitarea accesului la subvenții a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, la procurarea mașinilor și utilajului (echipamentului) necesar pentru exploatarea și întreținerea sistemelor de irigare și desecare.

Totodată, se impune ajustarea redacției punctelor 6 și 7 din Regulament, care prevede, începând cu anul 2022, accesul la subvenționare a instituțiilor de învățământ și a celor de cercetare-inovare din domeniul agricol, precum și a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, care au efectuat investiția, ce corespunde domeniilor de acțiune aferente fiecărei măsuri/submăsuri de sprijin financiar.

În vederea încurajării și stimulării activităților agricole prioritare, proiectul prevede unele îmbunătățiri a condițiilor de subvenționare, prin acordarea subvențiilor în cuantumuri majorate, doar la cererea producătorilor agricoli, pentru următoarele categorii:

20% – tinerilor fermieri, femeilor fermiere și migranților reveniți, pentru submăsurile de sprijin 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6;

50% - pentru grupurilor de producători și cooperativelor de întreprinzător care efectuează investiții în sectorul agroalimentar conform submăsurilor de sprijin 1.6.2, 1.6.3, și 1.6.4;

10% – pentru producătorii agricoli care efectuează investiții în sectorul zootehnic, cu excepția investițiilor pentru exploatarea specializate în producerea laptelui;

20% – pentru producătorii agricoli care desfășoară activitate de producere a laptelui de vaci, oi și capre, în cadrul submasurilor 1.4, 1.5 și măsura 4. (pct. 8 din Regulament).

Costurile estimate pentru implementarea propunerii înaintate vor constitui cca 30 mil. lei anual, deoarece dacă presupunem că se vor face investiții în sectorul zootehnic în volume, astfel încât să fie solicitate din FNDAMR cca 100 mil. lei, în condițiile când subvenția constituia 50 % din valoarea investiției eligibile, iar jumătate din investiții să fie efectuate în exploatarea de producere a laptelui, atunci deducem că cca 20 mil. lei se vor aloca suplimentar pentru domeniul de producere a laptelui, iar alte cca 10 mil. lei suplimentar pentru celelalte subsectoare ale sectorului zootehnic.

În vederea extinderii spectrului beneficiarilor de subvenții pentru echipamente de irigare, ca să poată fi utilizate de toți membrii, se propune includerea AUAİ drept eligibile pentru a aplica la subvenții. În acest scop, modificările propuse permit producătorului agricol, transmiterea în folosință a obiectului investiției AUAİ, pe perioada care producătorul agricol este membru al asociației, pentru a fi utilizat conform destinației.

O altă ajustare prevede că, în cazul în care, până la data de 31 august a anului în curs de subvenționare, mijloacele FNDAMR nu se valorifică, prin ordinul organului central de specialitate (MAIA) se prelungește termenul de recepționare a dosarelor, dar nu mai târziu de 31 octombrie a anului de subvenționare.

Conform prevederilor aceluiași Regulament de subvenționare, precum și Legii 276/2016 în redacția de până la 31.12.2021, beneficiarii de subvenții erau obligați să restituie subvenția accesată, în cazul intrării acestora în proces de insolabilitate.

Deci, simpla realizare a condiției cu privire la intentarea procedurii de insolabilitate genera obligația beneficiarului de a restitui subvențiile accesate, chiar dacă bunurile investiționale existau, iar criteriile de eligibilitate în privința acestora erau menținute și chiar dacă producătorul agricol avea intenția să redreseze situația sa economică, cu ieșirea ulterioară din procedura de insolabilitate.

În condițiile în care beneficiarii de bună credință erau obligați să restituie subvențiile accesate (ca efect al intrării în insolabilitate), situația financiară a debitorului se înrăutățește și mai mult, creând premise pentru falimentarea acestuia. De aceea, se propune ca în cazul intrării în proces de insolabilitate sau lichidare, să fie exclusă obligația beneficiarului de a restitui subvențiile accesate.

Tot în acest context, se propune, completarea Regulamentului cu pct. 11³, și anume, în cazul intentării în privința beneficiarului a procedurii falimentului, a procedurii simplificate a falimentului sau a unui proces de dizolvare cu lichidare, acesta este obligat să restituie subvențiile accesate, dacă la momentul intentării procedurilor respective era obligat să mențină criteriile de eligibilitate care au stat la baza acordării subvențiilor. În termen de 5 zile de la intentarea procedurilor, lichidatorul va notifica Agenția cu privire la termenele de înaintare a creanțelor proprii față de debitor.”

Noile reglementări au menirea să susțină producătorul agricol insolubil, să-l încurajeze să-și redreseze situația economico-finanțiară. Astfel, atât timp cât debitorul (producătorul agricol beneficiar de subvenții) insolubil sau cel aflat sub observație activează, iar criteriile de eligibilitate stabilite pentru obiectele subvenționării sunt menținute în continuare, aceștia nu vor fi obligați să restituie subvențiile.

În altă ordine de idei, dacă în privința producătorului agricol se întentează procedura falimentului, procedura simplificată a falimentului sau o procedură de dizolvare cu lichidare, beneficiarul va trebui să restituie subvențiile accesate, dacă la momentul intentării procedurilor respective încă nu a expirat termenul de menținere a criteriilor de eligibilitate asupra obiectelor investiționale. Acest raționament reiese din faptul că procedurile invocate presupun lichidarea masei debitoare prin înstrăinarea activelor debitorului, inclusiv a obiectelor investiționale.

Totodată, proiectul de hotărâre prevede propuneri ce țin de revitalizarea sectorului plantelor aromatice, care va facilita dezvoltarea industriilor conexe: industria alimentară, farmaceutică, parfumerie și cosmetică, industria ușoară, etc. Dezvoltarea acestui sector va deveni o sursă stabilă și sigură pentru bugetul țării, dat fiind faptul că majoritatea produselor obținute atât direct, cât și indirect sunt direcționate spre export, fără bariere privind costul de transport și țara de destinație. Deci, se propune completarea Regulamentului cu stimularea investițiilor pentru producerea plantelor aromatice, medicinale și condimentate (Submăsura 1.1). Tot în acest context, se propun modificări la mai multe puncte din Regulament și anume: la pct. 27, subpct. 3; la Submăsura 1.6, domeniul 1.6.2; la pct. 65.). La fel, se propun modificări în anexe la Regulament (pct. 1 din anexa nr. 2; la pct. 3 din anexa nr.3; la pct. 7 din anexa nr. 7, inclusiv se propune completarea cu un punct nou 2.4).

Plantele aromatice, medicinale și condimentare, pe timpuri erau culturi prioritare pentru Republica Moldova, se cultivau pe o suprafață de peste 100 mii ha. Actualmente, această suprafață constituie circa 5 mii ha. De menționat că, dezvoltarea acestui sector este o prioritate de perspectivă prin care se tinde de a majora suprafețele cultivate cu aceste culturi, până la 20 mii ha. Pe lângă spectrul larg de aplicare a acestor culturi, cererea pe piața internațională este una majoră, mai ales că condițiile pedo-climatice din țară ne oferă posibilitatea de a crește aceste culturi. La fel, culturile respective sunt bine adaptate la condițiile de mediu, or, în condițiile actuale acest lucru este primordial important, unde de pe suprafețe mici, producătorii agricoli, fără mari investiții pot obține venituri consistente.

Prin acest proiect se propune susținerea și a sectorului de producere a strugurilor materie primă pentru vin. În acest scop se propune intervenția asupra pct. 26 și pct. 27 subpct. 2) și subpct. 4).

Cum a fost menționat mai sus, schimbarea/modernizarea cererii pieței și evoluția preferințelor acesteia impun și restructurarea ofertei. Necesitatea sporită a cantităților de producție omogenă de calitate înaltă și de soiuri solicitate impune modificarea pct. 26 din submăsura 1.2. Urmare a consultărilor cu procesatorii de struguri (deținători și de plantații viticole) s-a atestat o deschidere a acestora de a planta, per companie, cca 100 ha anual de suprafețe plantate cu soiuri de struguri pentru vin, plantații moderne, dotate cu sisteme de suport, irigare, ce ar permite deservirea mecanizată. La fel, procesatorii sunt deschiși și interesați de a încheia contracte de lungă durată (până la 15-20 ani) cu doritorii de a planta vie (viitorii potențiali furnizori de struguri pentru vin de soiuri europene și autohtone), localizate în zonele limitrofe cu localitățile în care sunt amplasate punctele de procesare. Mai mult, producătorii vinicoli sunt dispuși să acorde consultanță celor interesați în a planta viță de vie cu soiuri pentru vin solicitate de procesator. În acest sens, procesatorii au remis scrisori de garanție către MAIA. Deci, se propune ca plantațiile viticole să fie exceptate de prevederea pct. 26 prin completarea cu textul „, , cu excepția plantațiilor viticole”.

Majorarea esențială a tot ce ține de înființarea și lucrările de întreținere a unui hectar de viță de vie (material săditor, sisteme de suport, protecția, manopera etc.) raportate la suportul statului face inatractivă direcția de plantare a noilor suprafețe racordate la cerințe de calitate iar, prețul sporit la toate materialele și recolta medie la hectar scăzută (conform datelor Biroului Național de Statistică

cca 5,4 mii tone) concep un preț, la strugurii materie primă, destul de sporit (dublu față de anul 2019).

Până în anul 2021, vinurile moldovenești se poziționau pe piața mondială ca fiind atractive preț și de calitate înaltă. De aceea, erau suficient de solicitate pe piețele de desfacere mondială. Actualmente, prețul per litru de vin s-a majorat cu peste 25 la sută fiind impus să concureze cu vinurile din Franța, Italia, Spania. Deoarece la zi, brandul „Wine of Moldova” nu este pe atât de recunoscut, pe plan internațional, cum ne-am fi dorit (este necesar de lucrat încă mult în această direcție) potențialii importatori, spre regret, dau preferință brandurilor mai recunoscute, inclusiv pe piața UE. Din aceste considerente, necesitatea în plantații moderne cu o densitate mai sporită la hectar, inclusiv cu soiuri solicitate, devine tot mai actuală.

Tab. 2 Date pentru comparație care nu includ manopera (serviciile de plantare și instalare a stâlpilor)

	Indicatorii	Costul pentru Schema de plantare 2,5m x 1,0m (4000 vițe/ha), lei	
		Până în anul 2019	În anul 2021
1.	Lucrările de proiectare	11000	11000
2.	Pregătirea terenului (aratul, nivelarea, marcarea)	12200	12200
3.	Material săditor	64000 (16 lei/viță)	112000 (28 lei/viță)
4.	Sisteme de suport (stâlpi 720 buc/ha, sârmă 760 kg/ha Ø 2,5mm, ancore, set pentru ancore, tutori)	69400	200000
	Total plantare + suport	156600	335200

Surasa: Sectorul vitivinocol

Astfel, se propune la punctul 27: subpunctul 2), litera d) textul „35 mii lei/ha” să fie substituit cu textul 60 mii lei/ha”, iar textul „40 mii lei/ha” s-ă fie substituit cu textul 65 mii lei/ha”; subpunctul 4), litera c) textul „30 mii lei/ha” să fie substituit cu textul „ 45 mii lei/ha” iar textul „35 mii lei/ha” s-ă fie substituit cu textul „ 50 mii lei/ha”.

La fel, în legătură cu perfecționarea elementelor constructive ale sistemului de suporturi de tip Gable, pentru plantațiile viticole plantate cu struguri de masă (pari speciali zincăți, ancore, dispozitive pentru fixarea și tensionarea sârmelor, cabluri de fixare), investițiile pentru instalarea sistemului respectiv de suporturi, practic, s-au dublat și constituie 450-500 mii lei/ha (la nivelul celor pentru tipul Pergolă). Din aceste considerente, rațională este majorarea adecvată a cuantumului subvenției pentru tipul nominalizat de suporturi.

La insistența asociațiilor de profil, tot la pct. 27 din Regulament, se propune operarea unor majorări a plafoanelor de subvenționare. Astfel, la subpct. 6) se propune majorarea plafonului pentru echipament anti grindină . Subvenția se va calcula după achitarea ultimei rate și trecerea în proprietate a echipamentului anti grindină, dar nu mai mult de 150 mii lei/ha (actualmente 100 mii lei/ha). La subpct. 7) se propune de majorat subvenția pentru echipamentul anti grindină achiziționat, inclusiv în rate – 50% (actualmente 40%) din valoarea echipamentului. Subvenția se va calcula după achitarea ultimei rate și trecerea în proprietate a echipamentului anti grindină, dar nu mai mult de 350 mii lei/ha (actualmente 200 mii lei/ha).

Schimbările climatice afectează grav sectorul agricol din Republica Moldova. Căderile de grindină afectează anual peste 10 mii ha de terenuri agricole neprotejate, iar la culturile sămburoase, mai ales cireș, este primordial să aibă un sistem anti ploaie, pentru a proteja roada. Plafonul subvenției pentru echipamentele anti ploaie și anti grindină, la moment sunt insuficiente, și nu acoperă nici 25% din costurile de achiziționare a acestora, mai ales în legătură cu scumpirea acestor sisteme. Majorarea subvențiilor la echipamentele anti grindină și anti ploaie va facilita dezvoltarea livezilor superintensive și asigura obținerii roadei de calitate, va intensifica exporturilor și genera profituri la întreprinderile implicate, precum și majorarea defalcărilor la bugetul de stat.

La fel, se propune completarea pct. 27 cu subpunctele 10), 11), 12), care presupun subvenționarea pentru: pentru echipament anti îngheț bazat pe gaz, echipament antiinsecte, bandă reflectoare. Pentru Republica Moldova echipamentul antiinsecte este unul inovativ, dar utilizat pe larg în

Uniunea Europeană, care oferă posibilitatea de a proteja fructul împotriva insectelor, ceea ce va asigura o productivitate și calitate mai înaltă a fructelor.

Echipamentele antiinsecte, bandă reflectoare sunt investiții în livezile superintensive. La moment, din totalul de circa 140 mii ha de culturi pomicole, doar circa 12 mii ha de mere sunt livezi superintensive, iar restul sunt de sistem clasic, cu soiuri învechite și care preponderent merg la procesare. De aceea, pentru a dezvolta sectorul de producere a fructelor și a face față concurenței internaționale și obținerea fructelor de calitate se propun aceste modificări.

La insistența asociațiilor de profil, se propune de a subvenționa în mărime de 50% din costurile de achiziție, dronele utilizate în protecția culturilor agricole. Dronele reprezintă soluția inovatoare optimă de viitor pentru protecția și fertilizarea plantelor și creșterea durabilă a randamentului în condițiile deficitului acut de forță de muncă calificată. Astăzi, utilizarea dronelor este una dintre cele mai importante decizii pentru agricultură. Echipamentele agricole care funcționează în mod autonom, dirijate de la distanță de un operator, sunt capabile să primească informații actualizate despre starea câmpului și să o analizeze în dinamică, să proceseze plante pe teren dificil, pe culturi înalte, precum și pe teren umed. Tehnologia de aplicare va permite reducerea costurilor pentru mijloacele de protecție cu până la 30% și va ajuta la evitarea risipei resurselor de apă cu 95%. Dronele pot pulveriza imediat după ploaie sau rouă, în locuri greu accesibile, în orice moment al zilei, ceea ce presupune reducerea forței de muncă implicate, sporirea productivității - un operator dirijează până la 5 drone (pct. 33 din Regulament).

Aplicarea dronelor terestre asigură reducerea cheltuielilor pentru combustibil, resurse umane și alte facilități, care nu sunt pentru tehnica tradițională. Acest fapt va permite producătorilor agricoli să efectueze tratările în oricare condiții, ce va permite asigurarea unei roade de calitate și va reduce cu cel puțin 60% pierderile producției, în cazul când acestea nu puteau fi aplicate la timp.

Ținând cont de faptul, că sectorul zootehnic a fost declarat drept sector prioritar, urmează a fi majorate investițiile în dezvoltarea acestuia, atât din partea agenților economici, cât și din partea FNDAMR. Acordarea subvențiilor majorate pentru investițiile efectuate în sectorul zootehnic va încuraja producătorii agricoli să investească mai sigur în acest sector. În acest sens, se propun mai multe modificări (la pct. 8; pct. 40 subpct.1); pct.45) subpct. 9;) pct. 49 subpct. 8); pct. 53 alin. trei; pct. 76 se completează cu subpct. 4); pct. 77 se completează cu subpct. 3); pct. 1 lit d) și pct. 2, din anexa nr. 1, nr. 6 la Regulament). Unele modificări la acest capitol vor oferi posibilitate de a acorda subvenții majorate, în funcție de direcția de productivitate a fermei zootehnice (lapte, carne, ouă, etc.).

Producerea legumelor ecologice pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri) necesită multe cheltuieli și face necompetitive prețurile de producție la legume ecologice, față de prețurile legumelor convenționale. Compensarea parțială a costurilor de certificare și a inputurilor utilizate va spori competitivitatea legumelor ecologice. Iată de ce se propune, majorarea sprijinului financiar acordat pentru conversie în domeniul agriculturii ecologice și menținerea agriculturii ecologice în domeniul vegetal: la producerea legumelor, de la 3000 până la 7000 de lei pentru 1 ha de teren agricol supus procesului de conversiune în primul an și, de la 3500 până la 8000 de lei, pentru 1 ha de teren agricol supus procesului de conversiune în al doilea an. La fel, se propune majorarea plafonului și pentru apicultură, pentru o familie de albine în perioada de conversie până la 500 lei (actualmente 300 lei). O altă propunere de îmbunătățire este direcționată spre menținerea și sporirea fertilității solului. Se propune acordarea sprijinului în mărime de 50% din costul semințelor, dar nu mai mult de 1500 de lei/unitate seminceră pentru următoarele culturi siterate: soia, mazăre, năut, linte, lucernă, facelia, mazărice, bob, sparțetă, trifoi, ghizdei, sulfină, lupin, seradela, raigras, muștar, hrișcă (pct. 103 literele: d), e) și se propune completarea cu o literă nouă f).

În scopul îmbunătățirii infrastructurii aferente exploataților agricole, proiectul include unele modificări (pct. 106, din Regulament). Astfel, pentru sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural se propune, majorarea plafonului pentru investițiile realizate, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan:

până la 750,0 mii lei per beneficiar pentru construcția drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole (actualmente 500,0 mii lei), până la 450 mii lei per beneficiar pentru investițiile realizate în reconstrucția drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole se propune majorarea (actualmente 300,0 mii lei);

până la 750,0 mii lei per beneficiar pentru construcția și reconstrucția bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, precum și construcțiilor hidrotehnice aferente acestora (actualmente 500,0 mii lei), iar pentru investiții realizate în reconstrucția/renovarea bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, până la 500,0 mii lei per beneficiar (actualmente 300,0 mii lei);

până la 1,5 mil. lei per beneficiar pentru utilajul, echipamentul și instalațiile de producere a energiei regenerabile (actualmente 800,0 mii lei);

până la 1,5 mil lei per beneficiar pentru construirea și modernizarea de pensiuni agroturistice rurale (actualmente 1,0 mil. lei);

până la 60 mii per beneficiar pentru crearea și extinderea unităților de meșteșugărit (actualmente 30,0 mii lei).

În ultimii ani mai mulți producători agricoli tind să se orienteze spre surse alternative de energie regenerabilă, deoarece acestea constituie o alternativă la utilizarea combustibililor, precum și reduce din dependența de piața incertă a petrolului și gazelor naturale.

Investițiile în instalarea panourilor fotovoltaice au crescut considerabil în ultimii ani, în plus condițiile expuse în varianta actuală a Regulamentului de subvenționare limitează producătorii să instaleze panouri ce produc maxim 150 de kwp, necesarul însă ar fi de la 400 wwp și mai mult.

Buget pentru instalație ce produce 1kWp este de 725 euro (15225 lei). Respectiv, pentru a procura o instalație de producere a energiei regenerabile, care produce 200 kWp, este necesară o investiție de 145 mii euro (3 045 000 lei), aproape dublu față de anii trecuți. De aceea, propunerile de mai sus prevăd îmbunătățirea condițiilor de subvenționare pentru echipamentul și instalațiile de producere a energiei regenerabile.

Acesul producătorilor agricoli la apa pentru irigare este o prioritate pentru stat, în contextul schimbărilor climatice și a secetelor severe din ultima perioadă. Anul 2019 a demonstrat că dezvoltarea și facilitarea accesului la apă pentru irigare este eminent. De aceea, în contextul irigației, preponderent livezilor plantațiilor superintensive, considerăm oportun majorarea plafonului pentru construcția și reconstrucția bazinelor de acumulare a apei, mai ales cu un volum mai mare, unde, actualmente, plafonul nu acoperă nici 15% din totalul investiției. Astfel, în scopul adaptării sectorului la schimbările climatice, se propune susținerea sectorului de irigare, în contextul adaptării sectorului la schimbările climatice.

Pentru a spori calitatea serviciilor prestate în raport cu serviciile de consultanță și formare prestate de companiile de consultanță, și a eficientiza procesul de conlucrare dintre prestatorul de servicii și beneficiar, se propune alocarea mijloacelor financiare pentru furnizarea serviciilor de consultanță producătorilor agricoli care au beneficiat de aceste servicii (pct. 109, pct.110, pct. 112, pct.113 subpct. 2) și 3) din Regulament).

În practică, s-au conturat situații în care unele companii de consultanță au anexat la cererea de acordare a subvenției facturi fiscale pentru serviciile prestate și ordine de plată emise de beneficiari. În asemenea cazuri, companiile de consultanță trebuie să confirme faptului că producătorul agricol nu a achitat integral serviciile prestate, pentru a putea beneficia de subvențiile respective. Pentru a elimina aceste impedimente, se propune stipularea expres în lista documentelor solicitate suplimentar pentru obținerea sprijinului, necesitatea prezentării copie facturii fiscale în care este indicată valoarea totală a serviciilor prestate și copieii ordinului de plată prin care se confirmă achitarea integrală a serviciilor prestate (pct. 113, subpunctelor 2) și 3)); iar subpunctele 4), 5), 7) și 8) se propune a fi abrogate. La fel se propune abrogarea pct. 114.

Complementar, la solicitarea AIPA, care este autoritate administrativă responsabilă de gestionarea eficientă a FNDAMR, proiectul prevede mai multe modificări ce țin de procedura privind administrarea, autorizarea și controlul asupra eficienței utilizării mijloacelor destinate subvenționării. Aceste modificări se atribuie pct. 120, pct. 121-123, pct. 127, pct. 129-130, pct. 134, completarea cu un punct nou 142¹, pct. 146, pct. 148, pct. 161, pct. 164, pct. 172, pct. 201-205, inclusiv se propune completarea cu pct. 170¹ și pct. 208-210). Modificările sunt necesară pentru a ajusta actul normative și a elimina echivocitatea unor norme legale.

Modificările și completările propuse sunt necesare din considerente de transparență decizională și pentru a ajusta prevederile Regulamentului la prevederile Codului administrativ. Astfel, au fost stabilite cerințe clare pentru actele administrative defavorabile emise de Agenție, în temeiul cărora dosarele de subvenționare sunt declarate neeligibile. Prin urmare, înainte de a emite un astfel de act, solicitanților de subvenții li se garantează dreptul de a completa dosarele cu documentele-lipsă și să

remedieze alte neajunsuri constatate, acordându-li-se, în același timp, un termen rezonabil (suficient) pentru înlăturarea neajunsurilor, în dependență de complexitatea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către solicitant pentru a se conforma cerințelor înaintate. Prin aceste norme se urmărește îmbunătățirea indicelui calitativ la examinarea dosarelor.

În conformitate cu prevederile actuale solicitanții de subvenții pot depune un dosar nou de subvenționare pentru aceeași submăsură, dacă dosarul depus anterior a fost respins din cauza unor iregularități. Considerăm această practică desuetă din mai multe puncte de vedere. Întâi de toate pentru a depune un nou dosar, solicitantul este legat de data limită 31 octombrie a fiecărui an de subvenționare, după care pierde această posibilitate. Această abordare nu este echitabilă, deoarece pot exista dosare de subvenționare depuse chiar în ultima zi, iar o nouă depunere, în caz de constatare a unor iregularități, este imposibilă. În al doilea rând, dosarele de subvenționare sunt voluminoase, unele fiind depuse chiar și în mai multe volume. Respectiv, depunerea repetată a unui dosar cu anexarea documentației aferente este un proces anevoios și neprietenos pentru producătorul agricol. Mai mult ca atât, spațiul de depozitare al dosarelor la Agenție tot este limitat. De aceea, în locul depunerii unui nou dosar de subvenționare, prin prisma normelor din Codul administrativ, se propune ca, în cazurile corespunzătoare, solicitantul să depună la Agenție o cerere de reluare a procedurii de examinare, la care va anexa toate documentele și probele care demonstrează înlăturarea neajunsurilor din cauza cărora dosarul a fost declarat neeligibil. Termenul de depunere a unei astfel de cereri este de 3 luni din momentul în care solicitantul a aflat sau trebuia să afle despre temeiul pentru reluarea procedurii. În acest caz, cererea se va anexa la dosar, împreună cu documentele prezentate, iar procedura de examinare va fi reluată.

Conform prevederilor Regulamentului și Legii 276/2016 în redacția de până la 31.12.2021, beneficiarii de subvenții erau obligați să le restituie în cazul intrării acestora în proces de insolabilitate.

Deci, simpla realizare a condiției cu privire la intentarea procedurii de insolabilitate genera obligația beneficiarului de a restitui subvențiile accesate, chiar dacă bunurile investiționale existau, iar criteriile de eligibilitate în privința acestora erau menținute și chiar dacă producătorul agricol avea intenția să redreseze situația sa economică, cu ieșirea ulterioară din procedura de insolabilitate.

În condițiile în care beneficiarii de bună credință erau obligați să restituie subvențiile accesate (ca efect al intrării în insolabilitate), situația financiară a debitorului se înrăutățește și mai mult, creând premise pentru falimentarea acestuia.

Noile reglementări au menirea să susțină producătorul agricol insolubil, să-l încurajeze să-și redreseze situația economico-financiară. Astfel, atât timp cât debitorul (producătorul agricol beneficiar de subvenții) insolubil sau cel aflat sub observație activează, iar criteriile de eligibilitate stabilite pentru obiectele subvenționării sunt menținute în continuare, aceștia nu vor fi obligați să restituie subvențiile.

În altă ordine de idei, dacă în privința producătorului agricol se intenționează procedura falimentului, procedura simplificată a falimentului sau o procedură de dizolvare cu lichidare, beneficiarul va trebui să restituie subvențiile accesate, dacă la momentul intentării procedurilor respective încă nu a expirat termenul de menținere a criteriilor de eligibilitate asupra obiectelor investiționale. Acest raționament reiese din faptul că procedurile invocate presupun lichidarea masei debitoare prin înstrăinarea activelor debitorului, inclusiv a obiectelor investiționale.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În contextul celor menționate supra, se constată că aplicarea unor alte scenarii alternative decât cele expuse prin prisma proiectului propus nu va produce efectul scontat în măsura în care să corespundă atingerii scopului dorit.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea I - A nu face nimic;

Costuri:

Lipsa de cheltuieli din partea statului pentru elaborarea, aprobarea și publicarea proiectului de hotărâre.

Luând în considerație faptul că mediul de afaceri suportă cheltuieli la efectuarea investițiilor în

dezvoltarea afacerilor în agricultură, fără implicarea statului în soluționarea problemelor agenției economice vor avea costuri pe care nu vor putea să le acopere.

Beneficii:

Beneficii în lipsa intervenției propuse nu s-au identificat.

Efecte negative:

- existența unor neconformități în cadrul legislativ național privind politica de subvenționare;
- implementarea defectuoasă a prevederilor existente privind principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;
- neatractivitatea politicii de subvenționare pentru producătorii micro, mici și cei din sectorul zootehnic;
- tendințe de creștere lentă și instabilă în agricultură;
- insuficiența mijloacelor financiare ale FNDAMR pentru a acoperi cererile producătorii agricoli.

Riscuri:

- creșterea numărului populației emigrante, îndeosebi printre tineri;
- insuficiența investițiilor în infrastructura postrecoltare și procesare;
- prevederi ambigue în atribuțiile AIPA.

Impactul:

- cadrul normativ național neconform;
- dezvoltarea lentă a sectorului agricol;
- diminuarea volumului investițiilor efectuate în sector;
- diminuarea cantitativă și calitativă a produselor autohtone pe piața internă;
- insuficiența locurilor de muncă în mediul rural.

Opțiunea II - Aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern

Posibile avantaje:

- sporirea volumului investițiilor efectuate;
- crearea noilor locuri de muncă;
- creșterea veniturilor producătorilor agricoli și achitarea taxelor la bugetul public;
- creșterea competitivității produselor autohtone;
- sporirea atractivității sectorului pentru producătorii agricoli micro și mici;
- accelerarea dezvoltării sectorului zootehnic și asigurarea populației cu produse lactate autohtone;
- producție vitivinicolă omogenă de calitate înaltă și creșterea suprafețelor de viță de vie cu soiuri productive solicitate pe piețele de desfacere;
- revitalizarea cercetărilor științifice pentru dezvoltarea unor soiuri noi de produse, rezistente la schimbările climatice;
- revitalizarea și stimularea sectorului plandelor aromatice, medicinale și condimentate ;

Costuri:

În limita mijloacelor financiare alocate anual prin Legea bugetului de stat.

Pentru elaborarea și implementarea actului normativ propus, statul nu va suporta costuri suplimentare. În procesul de realizare a cadrului normativ vor fi utilizate doar sursele financiare prevăzute în FNDAMR, anual aprobat în Legea bugetului de stat pe anul respectiv.

Beneficii:

- accesul producătorilor agricoli micro la subvenționare;
- creșterea producției agricole pentru piața internă și export;
- creșterea numărului de întreprinderi micro și mijlocii în mediul rural;
- dezvoltarea tehnologiilor noi și creșterea productivității;
- stimularea producătorilor agricoli privind asocierea;

- condiții atractive de subvenționare pentru producătorii agricoli.

Riscuri:

Nu s-au identificat riscuri în vederea aprobării proiectului de hotărâre.

Costuri de conformare: Nu s-au identificat costuri suplimentare de conformare pentru mediul de afaceri.

Impactul:

Proiectul propus va avea următorul impact.

Impactul economic - implementarea proiectului va atrage investiții în sectorul agroindustrial și ramurile conexe de circa 4 miliarde lei. Mijloacele FNDAMR vor fi distribuite/redistribuite conform măsurilor/submăsurilor de sprijin și categoriilor de producători agricoli, în limita mijloacelor financiare disponibile aprobate anual prin Legea bugetului de stat, în conformitate cu Legea nr. 276/2016 și Hotărârea Guvernului nr. 455/2017.

Impactul social - implementarea proiectului va contribui la crearea a peste 1500 locuri de muncă și stimularea creșterii veniturilor angajatorilor sau angajaților.

Impactul de mediu - implementarea proiectului nu va afecta mediul înconjurător și nu va încuraja încălcarea normelor de protecție a mediului.

Totodată, optimizarea și eficientizarea politicii statului în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural va conduce la sporirea volumului investițiilor efectuate, creșterea competitivității în sectorul agricol, sporirea atractivității sectorului în rândurile populației.

Concluzie

Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Prezentul proiect de act normativ va asigura durabilitatea politicii de subvenționare în domeniul agriculturii și mediului rural și sporirea atractivității sectorului pentru un spectru mai larg de solicitanți.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Implementarea proiectului de hotărâre a Guvernului propus va fi asigurată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), care va monitoriza beneficiarii de subvenții prin efectuarea verificărilor pe teren, cu ulterioara prezentare către MAIA a rapoartelor corespunzătoare.

În temeiul art. 3 și art. 15 ale Legii nr. 276/2016, AIPA este responsabilă de gestionarea eficientă a FNDAMR, inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare.

AIPA are misiunea de a susține financiar producătorii agricoli și comunitățile locale în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural.

Proiectul nu prevede modificarea altor acte normative.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea:

Impactul va fi cuantificat prin:

- creșterea cu minim 5-10% a livezilor superintensive;
- creșterea cu 5-10% a livezilor dotate cu sisteme antigrindină și antiploaie;
- creșterea cu peste 5% a suprafețelor cultivate cu culturi aromatice, medicinale și condimentare;
- asigurarea peste 5 mii ha de plantații moderne de viță de vie cu struguri pentru vin;
- înființarea anuală a cel puțin 5 unități și reutilizarea altor cel puțin 25 unități de producere a cărnii și laptelui;
- înființarea anuală a cel puțin 5 stupine apicole și reutilizarea altor cel puțin 10 stupine apicole;
- majorarea cu 1-3% anual a producției de lapte;
- majorarea cu 3-4 % anual a producției de carne;
- majorarea cu 9-10 % anual a producției de miere de albine;
- majorarea cu 2-3 % anual a efectivului de bovine, cu 4-5 % anual a efectivului de porcine, cu 2-3 % anual a efectivului de ovine și caprine, cu 4-5 % anual a numărului de familii de albine;

- majorarea cu 1-1,5 % anual a productivității de lapte pe republică;
- majorarea cu 1-1,5 % anual a productivității de carne pe republică.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Reieșind din faptul că subvențiile se acordă postinvestițional, impactul implementării proiectului va fi resimțit odată cu punerea în aplicare a prevederilor proiectului.

Monitorizarea și evaluarea impactului va fi efectuată de către AIPA, conform Manualului de proceduri "Verificarea investițiilor pe teren".

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- Asociațiile de profil (APEF "Moldova Fruct", Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate "Lapte", Asociația Fermierilor - Producători de Lapte, Asociația Patronală Moldova Organic Value Chain Alliance (MOVCA), Oficiul Național al Viei și Vinului, Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova etc.), Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA);
- Mediul de afaceri;
- Societatea civilă

În conformitate cu prevederile pct. 177 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și a articolului 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web a Ministerului www.maia.gov.md la data de 4 octombrie 2021, la rubrica "Transparența decizională" <https://maia.gov.md/ro/content/proiecte-de-documente> și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/analizei-impactului-de-reglementare-la-proiectul-hotararii-guvernului-pentru-modificarea-hotararii-guvernului-nr-4552017-cu-privire-la-modul-de-repartizare-a-mijloacelor-fondului-national-de-dezvoltare-a-agriculturii-si-mediului-rural/8798>

Propunerile pot fi prezentate până la data de 26 ianuarie 2022.

Organizarea ședințelor grupului de lucru din cadrul MAIA privind examinarea propunerilor de modificare a politicilor de subvenționare parvenite de la asociațiile de profil, alți beneficiari/potențiali beneficiari de subvenții.

Organizarea, după caz, a discuțiilor/consultărilor cu asociațiile de profil.

Participarea la consultările publice asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (inițiativa legislativă nr. 289 din 18.10.2021).

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Până la examinarea în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activităților de întreprinzător, propuneri asupra proiectului Analizei de impact, de la entitățile interesate, nu au parvenit în adresa ministerului.

Analiza impactului de reglementare la proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, a fost definitivată în conformitate cu recomandările expuse în cadrul ședinței din 18 ianuarie 2022.

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit
-----------------------	------------------

	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiu nea altera tivă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			

clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	1		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

MD-2004 mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Tel. 20 45 81; Fax 22 07 48, E-mail: cancelaria@maia.gov.md, WEB:www.maia.gov.md

08.02.2022 Nr. 03-05/326

La nr. _____ din _____

Cancelaria de Stat

În temeiul pct. 179 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare prezintă spre înregistrare și examinare în cadrul ședinței Secretarilor generali ai ministerelor, proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

CERERE

**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului**

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
3.	Justificarea depunerii cererii	Necesitatea elaborării proiectului vine în contextul Legii nr. 222/2021 pentru modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, precum și multiplelor demersuri parvenite de la asociațiile de profil, beneficiarii/potențialii beneficiari de subvenții, în vederea ajustării hotărârii la necesitățile economiei naționale și ale cetățenilor țării.

4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor; Ministerul Economiei; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Justiției; Centrul Național Anticorupție; Consiliul Concurenței; Asociația Republicană a Producătorilor Agricoli „UniAgroProtect”; Federația Națională a Fermierilor din Moldova (FNFM); Federația Agricultorilor din Republica Moldova „FARM”; Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe din Republica Moldova ”Moldova Fruct”; Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate ”Lapte”; Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova; Asociația Patronală Moldova Organic Value Chain Alliance (MOVCA)
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Galina Petrachi Șef Secția politici și programe de dezvoltare rurală Tel. 022 204-574 e-mail: galina.petrachi@maia.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul hotărârii de Guvern; 2. Nota informativă. 3. Analiza impactului de reglementare.
8.	Data și ora depunerii cererii	_____ 2022
9.	Semnătura	

Ministru

Viorel GHERCIU